

**Csongrád Megyei Munkaügyi Központ
Nemzeti Pályainformációs Központja
Szeged**

Információs mappa

FINNORSZÁG
(Fordítás)

**Forrás: Bundesanstalt für Arbeit (Nürnberg)
Kiadás: W. Bertelsmann Verlag GmbH & Co.KG.(Bielefeld)**

**Szeged
2003.**

INFORMÁCIÓS MAPPA FINNORSZÁG

A. OKTATÁSÜGY

B. A MUNKA VILÁGA

C. SZOCIÁLIS BIZTONSÁG / LÉTFENNTARTÁS

D. INTÉZMÉNYEK / TANÁCSADÓ SZOLGÁLATOK

E. LEXIKON

A

Az oktatásügy áttekintése

A hatéves gyermekek számára Finnországban fennáll a lehetőség előiskolai oktatásban résztvenni az óvodákban, vagy az egységes iskolák előiskolai osztályokban. A tankötelezettség hétéves korban kezdődik, és kilenc évet foglal magában. Ez idő alatt a gyermekek és a fiatalok egységes iskolákba járnak.

A finn iskolák gyakran igen kis méretűek, és összehasonlítva a német falusi iskolákra emlékeztetnek. Ennek az oka az alacsony népsűrűség Finnország nagy területein. Az egységes iskolai oktatás legtöbbször egésznapos. A legutóbbi évek óta az egységes iskolák tanulói a szaktárgyak oktatása keretében tanáraiktól pályaválasztási tanácsokat is kapnak. Azoknak a tanulónak a számára, akik a kilencéves egységes iskola után nem rendelkeznek szilárd pályaválasztási elképzeléssel, fennáll a lehetőség egy önkéntes tizedik tanév abszolválására.

Az egységes iskola befejezését követően a tanulók választhatnak az általánosan képző gimnáziumok vagy egy szakmai alapképzés között. Aki az egységes iskola 9. osztálya után a felső középfokú iskolában kívánja tanulmányait folytatni, az ezt megteheti a gimnáziumi felső tagozaton. Három év után a tanulók érettségizhetnek, amely Németországhoz hasonlóan feljogosítja a végzettest a felsőoktatási továbbtanulásra.

A szakképzés területén Finnországban – összehasonlítva a Németországban működő duális képzéssel, amelynek keretében az iskolai és üzemi képzés váltja egymást – döntően a teljesidejű iskolai szakképzési formák a meghatározóak. Finnországban ugyanakkor létezik egy ún. „tanonckodás”, amely a német képzési rendszer struktúrájának felel meg. Ennél a képzési formánál a kiképzendő fiatal és a munkaadó közötti oktatási szerződés keretében rögzítik a felkészítést. Ez a képzési forma egy erősen üzemspecifikus jellegű, ami azt jelenti, hogy a tanulási idő befejezését követően a kiképzett fiatal szakembereket legtöbbször az üzem alkalmazza egy rögzített foglalkoztatási viszonyban. A képzésnek ezt a formáját mindenestre – összehasonlítva az iskolai képzéssel – csak kevés tanuló veszi igénybe. Ennek a képzési lehetőségnek a résztvevői döntően felnőttek, és emellett van néhány olyan szakma is, amelyre csak ebben a formában lehet felkészülni – ilyen például a kéményseprő, vagy az üvegfúvó.

A finn oktatási rendszerben mintegy 200 önálló szakma szerepel. Az ezek gyakorlásához szükséges szakképzettséget a szakiskolai szinten (2-3 éves időtartam) a szak(közép) iskolai szinten (3-5 éves időtartam) és a szakmai felsőiskolai szinten (5-6 éves időtartam) lehet megszerezni. Az érettségizettek a gyakorlatban rövidített képzési idő keretében tudnak szakmát szerezni.

A szakmai alapképzés általában az iparitanuló iskolákban kezdődik. A kiképzendő fiatalok először a szakmai alapképzést nyújtó évet abszolválják. Ez az egyéves oktatás minden olyan fiatal esetében egységes, aki egy adott szakma széles területén kívánja a szűkebb szakmáját kiválasztani. Ezt követően veszi kezdetét a specializálódás. A tanulók egy speciális (= szakmai) képzésben vesznek részt, amelyhez egy záróvizsga kapcsolódik. A képzés az iparitanuló intézményekben gyakorlatilag ingyenes. A létfenntartás költségeinek fedezéséhez az állami szakképzés támogatási rendszere keretében igénybe lehet venni a tanulmányi kölcsönt, illetve különböző segélyeket.

A szakmai záróvizsga egy szakiskolában, illetve egy felső fokú szakközépiskolában a szakmai kvalifikáció mellett az általános érettségi bizonyítvány megszerzéséhez is lehetőséget teremt. Újabban egy hároméves képzés a szakiskola szintjén is módot nyújt a felsőoktatási továbbtanulásra jogosító érettségi megszerzéséhez.

Aki az egyetemi szintű felsőoktatási képzésben való részvétel céljával kíván Finnországban tartózkodni, annak talán érdekes egy olyan lehetőség biztosítása, amelynek keretében a finn egyetemeken és főiskolákon a külföldiek számára ingyenes finn nyelvi kurzusokat kínálnak. A nyári hónapokban néhány nyári egyetem is szervez nyelvi kurzusokat. A legtöbb esetben az oktatás nyelve a finn, néhány felsőoktatási intézményben azonban a svéd nyelv ismeretét is megkövetelik. Az egyetemi tanulmányok egy általános stúdiumra, egy szakstúdiumra és egy elmélyítő stúdiumra tagozódnak. A stúdiumot összességében mint „alapvizsgát” jelölik. Ezeket a vizsgákat nem szemeszterenként, hanem tanulmányi hetek szerint (*opintoviikko*) számítják.

Az átlagszámítások azt mutatják, hogy egy stúdium Finnországban normális esetben 5 vagy 6 éven belül abszolválható. Az ennek keretében szerzett végzettség a *kandidaatti* nagyjából a német „*Magister*” címnek felel meg. Az orvostudományi szakok, illetve tárgyak területén a *liseniaatti* (licenciátus) az első egyetemi (akadémiai) végzettség, amely más területeken az első posztgraduális vizsgának (*Examen*) felel meg. A négy további szakmához kötött képzettség az *ekonomi*, a *diplom-insinööri*, az *arkkitehti* és a *proviisori*. Az alapvizsga megszerzéséhez – amint Németországban is – egy posztgraduális stúdium kapcsolható. Kettő egyetemi (akadémiai) fokozat lehetséges: a *licenciátus* és a doktori fokozat (*tohtori*). Finnországban 1991 óta működnek a szakfőiskolák. Ezeknek a működtetését az a szempont vezette, hogy a szakmunkás szintű és az egyetemi szintű felsőoktatási szakemberképzés közé egy átmeneti képzettségi szint elérésének lehetőségét megteremtsék.

Az alapképzés ennek megfelelően alaptanulmányokat, szakmaspecifikus szaktárgyakat, valamint diploma munkát és gyakorlatot foglal magába. A szakfőiskolák tanulmányi ideje három és négy év.

Azoknak a felnőtteknek a számára, akik a munkába a családi okok miatt vállalt szünetet követően kívánnak visszatérni, a már korábban megszerzett szakképzettség után, vagy a munkakörük változása keretében kívánják magukat továbbképezni, számos lehetőség kínálkozik. Különböző kurzusok a népfőiskolák (gyakran internátusi lehetőségekkel) széles hálójában sokszínű kínálatot állnak rendelkezésre. A szakmai felnőtt továbbképzési központok a szakmai átképzés lehetőségeit nyújtják. A hiányos iskolai végzettség befejezéséhez – Németországhoz hasonlóan – az esti iskolák adnak lehetőséget. Az üzemek által támogatott szakmai továbbképzés – egyebek között – az egyetemeken is történhet. A gyakorlatban valamennyi egyetemen működik egy önálló továbbképzési központ, amely a szakmai továbbképzés, illetve a nyitott egyetemi oktatás igénybevételének lehetőségét kínálja.

A nyitott egyetemi oktatás keretében egyetemi (akadémiai) fokozat ugyan nem nyerhető, fennáll azonban annak a lehetősége, hogy az oktatási órák legalább egyharmadának eredményes látogatását követően – amely egy szabályos alapvizsga abszolválásához előírás – az érintett személy mint „rendes” hallgató az egyetemen elismerésre kerül. Egy további nyitott lehetőség ebben a kontextusban a nyári egyetemek sora. Ezek nem egyetemi szintű felsőoktatási intézmények, hanem privát szervezetek (részben nyilvános anyagi támogatással). Ezekben az intézményekben a témák széles körét lehet tanulmányozni.

A már említett képzési szerződés keretében történő szakmai képzést Finnországban túlnyomóan a felnőttek abszolválják. A szakképzést nyújtó intézmények (iparitanuló iskolák, szakközépiskolák, szakmai felső iskolák) a munka-tapasztalattal rendelkező, 25 évnél idősebbeket is felveszik privát hallgatóként.

Tartalomjegyzék

Az oktatási rendszer Finnországban (grafika) * 5. old

Iskolarendszer

Előiskola, kötelező iskola, felső középfok..... 6. old

Szakképzés

Szakterületek, iskolai szakképzés, tanoncképzés 9. old

Az EUROPASS (Európai Szakképzési Útlevel) 16. old

Tanulás határok nélkül: szakképzés internacionálisan 18. old

Felsőoktatási rendszer

A finn felsőoktatásügy 31. old

Szakköziskolai stúdium 34. old

Külföldi stúdium: tervezés és pályázás 38. old

Külföldi stúdium: költségek és támogatás 45. old

Külföldi – BAföG 47. old

Élménybeszámoló: tanulmányok Tampereben 48. old

Szakmai továbbképzés

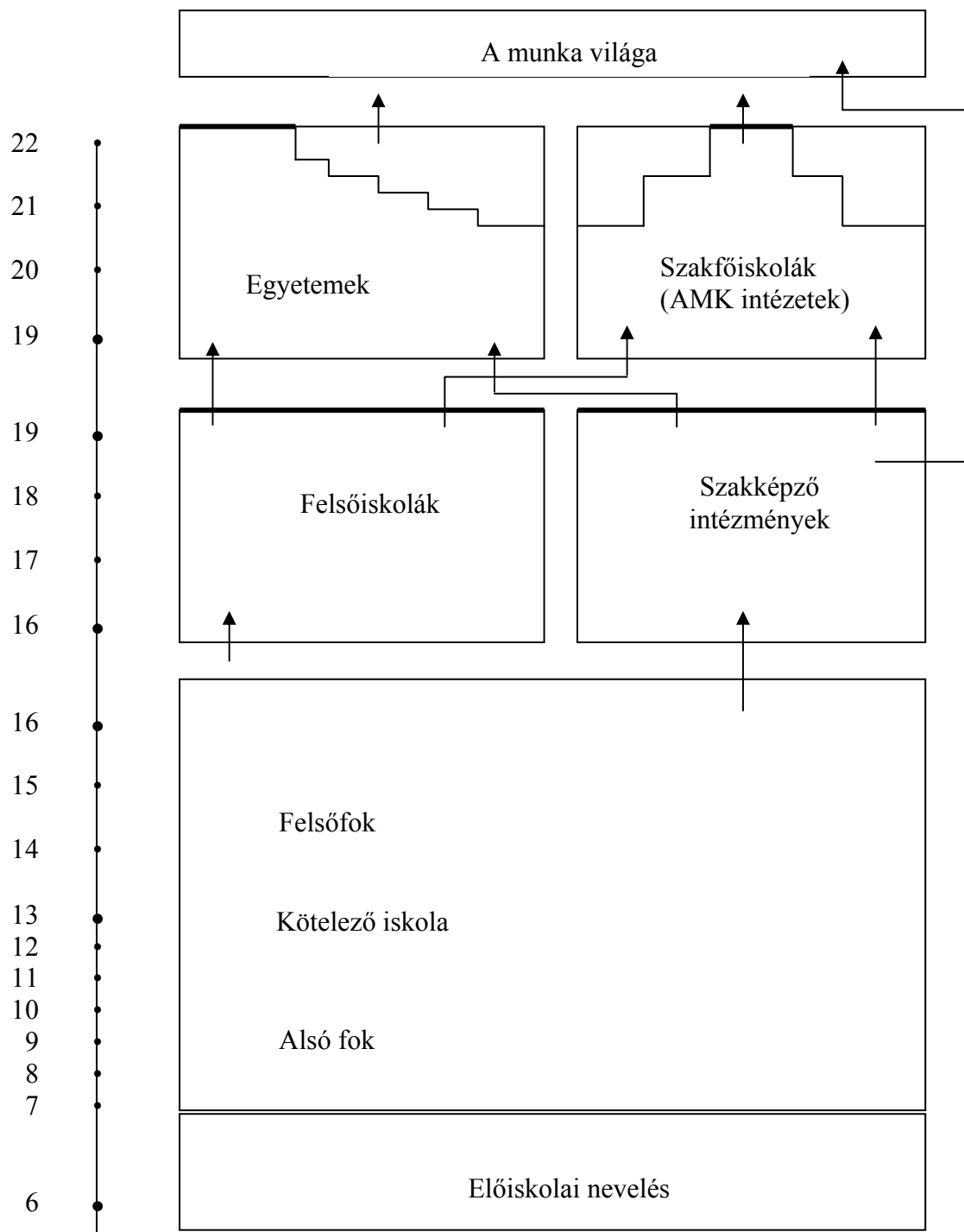
Szakmai felnőttképzés 53. old

A felnőttképzés struktúrája és támogatása 56. old

Az üzemi továbbképzés helyi értéke Európában 66. old

* A tartalomjegyzékben dőlt betűvel szedett (al) címek a 2001.májusában és 2002.augusztusában – a mappa aktualizálása során – bekerült részeket jelzik. (K.J. – a ford.)

Az oktatási rendszer Finnországban (az 1995. évi reform után)

Forrás: Finnisches Zentralamt für Unterrichtswesen

Iskolarendszer

Előiskolai nevelés és kötelező iskola (Peruskoulu)

A kötelező iskola kilenc évfolyamot fog át. Az első hat tanévben a tanulók az alapfokú képzésben vesznek részt, az utolsó három évben a felsőfokú képzésben (alsó középfokú képzés). A kötelező iskola oktatási programjának abszolválásával a **tankötelezettség** befejeződik. Amennyiben a tanuló a szükséges ismereteket és képzettségeket olyan más úton is megszerezheti, amely megfelel az iskolai végzettségnek, akkor az iskolába járás nem kötelező. A gyakorlatban minden gyermek a kötelező iskolában tanul.

(.....)

Szabályos esetben a gyermekek beiskolázására hétéves korukban kerül sor. A fiatalabb gyermekek egyéves **előiskolai nevelésben** vehetnek részt az óvodákban, a napközi otthonokban, illetve az előiskolai osztályokban. A napközi otthonokban történő előiskolai nevelés az Egészségügyi- és Szociálisügyi Minisztérium felügyelete mellett történik. A nevelésen belüli oktatási időben a gyermekeket előkészítik az iskolai tanulásra. A hatéves gyermekek közel 59%-a esetében élnek a szülők ezzel a lehetőséggel. A kötelező iskolák által felkínált előiskolai nevelés az Oktatási Minisztérium felügyeletével történik, ide azonban egy-egy évfolyamnak csupán 2%-a jár. Az előiskolai nevelés tartalmát az iskolai és a szociális hatóságok szoros együttműködésben dolgozzák ki.

Finnországban a gyermekek beiskolázására később kerül sor, mint Európában: Finnország mellett csupán Dánia és Svédország azok az országok az Európai Unión belül, amelyekben a **beiskolázásra** hét éves kortól kerül sor. Egy 1995 tavaszán végzett közvélemény-kutatás azt mutatta, hogy a finn kereső lakosság 70%-a a gyermekek korábbi beiskolázásának gondolatát elvetette. Az Oktatási Minisztérium ebben a vitában ellentétes állásponton volt.

A kötelező iskola

Az oktatási nyelv a kötelező iskolában a finn, vagy a svéd. A lappok által lakott területen, Finnország északi részén (a Lappföldön) néhány esetben a lapp nyelvű oktatást is felkínálják. Más oktatási nyelvek használata is lehetséges, amennyiben ez megfelelő képzési szempontok szerint célszerűnek látszik.

Oktatásügy

Finnország

A kötelező iskola látogatása ingyenes. A községek törvényileg kötelezettek arra, hogy valamennyi 7-15 év közötti gyermeknek a lakóhelyén lehetővé tegyék a kötelező iskola látogatását (vagy szavatolják azt, hogy az iskolaköteles gyermekek más formában egyenértékű oktatást kapjanak). Az összességében mintegy 4500 kötelező iskola nagy részét Finnországban a községek tartják fenn, a maradék 2% privát, vagy állami fenntartásban működik. Mintegy 350 kötelező iskolában a svéd az oktatás nyelve.

Az egyes oktatott tantárgyak óraszámait Finnország kötelező iskoláiban a kormány (az államtanács) rögzíti, amely a nyelvoktatás keretvizsgáit is engedélyezi. A nemzeti **kerettanterveket** a finn kötelező iskola számára a Finn Központi Oktatásügyi Hivatal dolgozza ki, amely egy szakértői gréniummal tevékenykedik az Oktatásügyi Minisztérium felügyelete mellett. A kerettantervek alapján készítik az iskolák tanterveiket a maguk illetékességi területén.

A sűrűn lakott területeken arra törekszenek, hogy az **iskolai intézmények hálóját** úgy formálják, hogy a gyermekek az első években lehetőleg a lakóhelyükhöz közeli iskolába járjanak. A távoli községekben a gyermekek száma jelenleg csökken, amiből az következik, hogy néhány tanulónak – különösen az ország északi és keleti részén – bizonyos távolságot kell leküzdenie az iskolába jutáshoz, a kötelező iskola felső tagozatos tanulóinak egy része 60-70 km-ről jár iskolába.

Felső középfokú oktatás

A kötelező iskola befejezését követően a 16 éves gyermekek 90%-a általánosan képző felsőiskolába (55%), vagy egy szakképző intézménybe (31%) jár.

(.....)

Finnországban mintegy 450 „egésznapos iskola”, azaz **felsőiskola** működik, ezek közül 35-ben svéd nyelven folyik az oktatás. Emellett mintegy 50 felsőiskola speciálisan a felnőttek számára áll rendelkezésre. Néhány felsőiskola speciális képzést nyújt (zene, művészet, színház, sport vagy idegen nyelvek) és hét felsőiskola az egyetemi továbbtanulásra feljogosító nemzetközi érettségi vizsgára készül fel. A felsőiskolák közel 92 %-át a községek igazgatják, a további 8 % működtetője az állam, illetve a privát fenntartó.

Az oktatási nyelv a felsőiskolákban a finn vagy a svéd, Lappföld finn részén, a lapp népesség hazájában az oktatás nyelve adott esetben a lapp. A szabályoknak megfelelően az iskolalátogatás ingyenes. A felsőiskolák egyes tantárgyainak óraszámát a kormány határozza meg, amely a nyelvoktatás kerettervének engedélyezésében is illetékes. A felsőiskolák nemzeti **kerettanterveit** a Finn Központi Oktatásügyi Hivatal dolgozza ki. Az egyes iskolák a kerettantervek alapján készítik el önálló tantervüket.

A felsőiskolákban általános képzés folyik, a tanulókat egy egyetemi és egy nem egyetemi felsőfokú képzésre készítik fel. A tanterv a kötelező iskolában nyert ismeretekre épül. Egy 1991-es törvény a kötelező iskolai oktatáshoz kapcsolva a felsőiskolák számára lehetőséget biztosított ahhoz, hogy az évfolyamokra tagolt oktatást követően egy modulok szerint felépített kurzusrendszer vezetessenek be, amelyet a tanulók 2-4 éven belül végezhetnek el. A felsőiskolák tanulóinak több mint 90 %-a a tanulmányait három éven belül befejezi. Meghatározott nyilvános vizsgákon a tanulók akkor is részt vehetnek, ha a megfelelő oktatási kurzust nem látogatták. Ilyen módon ebben a képzésben egy formális hasonlóság áll fenn a felsőfokú oktatási intézményekben folyó képzés módozataival. A felsőiskola végén következik az állami **felsőoktatási továbbtanulásra** jogosító érettségi, amely az általános felsőfokú érettségéhez vezet. (.....)

A felsőiskolát végzettek közel kétharmada a felsőszintű szakmai alapképzés mellett, egyharmada az egyetemi tanulmányok mellett dönt. Az egyetemre jutás a szakmai képzés útján lehetséges – ez a lehetőség mindazokra érvényes, akik a kötelező iskola befejezését követően közvetlenül egy szakmai alapképzésben vettek részt. Az egyetemi tanulmányaikat megkezdő hallgatók több mint 95 %-a azonban azok közül kerül ki, akik az általános érettségi bizonyítványukat egy felső iskolában szerezték.

Szakképzés (szakmai képzés)

A kötelező iskola befejezését követően 16 éves korban a tanulók közel 90 %-a általánosan képző felsőiskolában (55 %) vagy szakképzést nyújtó intézményben (31 %) folytatja tanulmányait.

Képzési szektorok és szakterületek

A szakmai képzés szektorokra tagozódik, amelyek mindenkor olyan eltérő szakterületeket fognak át, amelyekben belül ismételt különböző szakmai képzettség lehetőségét kínálják. Valamennyi szakterületen elérhető a felső középfokú és egy magasabb szintű szakmai végzettség. A tanulók és az órák számát véve alapul a következő szektorok a leggyakoribbak: a „technika”, az „igazgatás és kereskedelem”, valamint a „szociális szolgálatok és egészségügyi ápolás”.

A szakmai képzésben a következő képzési szektorokat és szakterületeket lehet megkülönböztetni.

Megújuló nyersanyagok

Mezőgazdaság
Kertépítés
Haltenyésztés
Erdőgazdálkodás
Egyebek

Közlekedés és technika

Textiltechnika és ruházat
Grafika
Gépgyártás és fémtechnika
Installációs technika, fűtés – és levegőztetés technika
Tehergépjárművek és közlekedés
Elektrotechnika
Építéstechnika
Méréstechnika
Fatechnika
Felső felületkezelés
Papír- és vegyi termékek
Élelmiszer előállítás
Tengeri hajózás
Egyebek

Igazgatás (ügykezelés) és kereskedelem

Kereskedelem és igazgatás
Vendéglátás és háztartásgazdaság
Vendéglátás és ételmezés
Intézménygazdálkodás, háztartásgazdaság és tisztító szolgálatok

Szociális szolgálatok és egészségápolás

Szociális szolgálatok és egészségápolás
Szépségápolás és kozmetika

Kultúra

Művészi kézimunka és művészeti formatervezés (Design)
Kommunikáció és képzőművészet
Színháztársaság és tánc
Zene

Szellemtudományok és nevelés

Szabadidős tevékenység
Sport és testnevelés

Szakmai végzettségek

A szakmai végzettséghez számítanak a különböző szakterületen szerzett záróvizsgák, amelyeket a felső középfokú oktatásban (.....) valamint az AMK - intézményekben (a szerkesztő megjegyzése: az AMK intézmények megfelelnek a német szakfőiskoláknak) lehet megszerezni. Azoknak a tanulóknak, akik (...) egy AMK intézményt kívánnak látogatni, ezt megelőzően a felső középfokú oktatás általánosan képző vagy szakképzést nyújtó (azaz felső iskolát, illetve szakmai képző intézményt) vagy egy olyan egyéb képzési formát kell abszolválniuk, amely az általános és a szakmai oktatást kombinálja. Ehhez a csoporthoz azok a tanulók és hallgatók sorolhatók, akiknél előzően egy megszerzett képzést elismernek. Ilyenformán elkerülhető, hogy az érintett fiatalnak már abszolvált tantárgyat meg kelljen ismételnie.

(.....)

Az AMK végzettségek feljogosítanak az általánosan képző felsőoktatási intézmények látogatására, azaz egy további stúdiumra egy másik AMK - intézményben, illetve egyetemen.

(.....)

Annak az **alapképzésnek az időtartama**, amely egy szakmai első (alap) kvalifikációhoz vezet „**beszámítási pontokban**” kerül megadásra (egy beszámítási pont megfelel egyhetes teljesidejű oktatásnak). Egy iskolaév 40 beszámítási pontot foglal magába, amely mintegy heti 40 órának felel meg. Az alap (első) kvalifikáció előfeltétele egy 80 és 120 közötti beszámítási pont megszerzése (azaz egy egytől három évig tartó teljesidejű képzés).

(.....)

A szakmai első (alap) kvalifikáció

A felső középfokú oktatás keretében történő szakmai első (alap) kvalifikáció jogosultságot nyújt ahhoz, hogy ennek birtokában elsősorban kivitelező tevékenységet lehessen folytatni. A tanulók egy ilyen képzés keretében széles alapképzést kapnak, szolid szakmai kompetenciával, illetve egy jó általános képzésben részesülnek. (...)

A felső középfokú oktatás szakmai iránya elsősorban a kötelező iskolát elhagyók számára kerül meghatározásra. Ez az **iskolai szakmai alapképzés**, amely egy szakmai első (alap) kvalifikációhoz vezet 80-tól 120 beszámítási pontot fog át (azaz 2-től 3 évig tart). Ez a képzés egy általános alapfokú képzést nyújt az adott szakterület valamennyi tanulója számára, emellett egy választható szakmaorientált kiegészítő képzést biztosít, valamint általános súlyponti oktatást, választható szakokat kínál.

Az általános súlyponti oktatás 20 beszámítási pont mértékben valamennyi alapképzés alkotórésze, függetlenül a mindenkori szakterülettől. Az alapszint az érintett szakterület alapjait, valamint az idevonatkozó szakmai alapismereteket foglalja magába. A szakmaorientált **kiegészítő szinten** a tanulók speciális szakmai ismereteket nyernek egy meghatározott szakirány keretében. Választható szakok az egyes képző intézményekben az egyéni választás szerint vehetők fel.

A szakmai alapképzés magába foglal egy elméleti oktatást, valamint gyakorlati tanítást egy képző intézményben, vagy egy üzemi gyakorlat keretében. A végzettségi oklevél elnyerésének előfeltétele egy zárómunka elkészítése. Mint **zárómunka** előterjeszthető egy írásos tanulmány, illetve egy összegzés, egy projekt megvalósítása, vagy egy termék megtervezése és megvalósítása. A zárómunka elkészítése önálló vagy csoport tevékenység formájában egyaránt lehetséges.

Az Oktatási Minisztérium – összhangban a kormány részéről elfogadott képzésfejlesztési tervvel, valamint a képzés időtartamát meghatározó előírásokkal – rögzíti a szakmai első (alap) kvalifikációk számát és struktúráját, valamint a megfelelő szakmai képzési folyamatokat.

Valamennyi képzési szektor és szakterület keretében felkínálják a képzést a szakmai alapképzés, illetve a felső középfokú képzés keretében és a posztszekunder (középfokú képzést követő) szinteken egyaránt. A megfelelő képzési folyamatok és a szakmai záróvizsgák anyagát szabályos időközökben felülvizsgálják és aktualizálják. (.....) Az 1996 decemberi állapot szerint 77 szakmai első (alap) kvalifikáció (felső középfokú képzés) működik.

Szakmai első (alap) kvalifikációk (Felső középfokú képzés) (az előírt – beszámítási - pontszámokkal)

1.) Megújuló nyersanyagok

Mezőgazdaság (80), agrárvállalkozás (120), szörmeállattenyésztés (80), kertépítő munkaerő (80), halipari alapkvalifikáció (80), erdőgazdaság (80), erdőszet – erdőszeti gépvezető szakirány (120), vállalkozók a természet- és erdőgazdaságban (80).

2.) Közlekedés és technika

Alapképzés (első kvalifikáció) – textiltechnika és ruházat (80), női szabó (120), szabó (120), divattervező (120), prémmunkás (80), cipész (80), grafikus (80), első kvalifikáció a képfeldolgozásban (80), fémfeldolgozó és gépgyártó első kvalifikáció (80), mechanikus első kvalifikáció (120), géplakatos (120), finomlemez feldolgozó és hegesztő (120), fűtés- és szellőztetésépítő (80), épületgépkezelő első kvalifikáció (80), gépjármű-technikus első (alap) kvalifikáció (80), közlekedésügyi első kvalifikáció (80), tehergépjármű lakatos (120), tehergépjármű lakkozó (120), karosszéria lakatos (120), repülőgép alkatrész mechanikus (120), raktározási és szállítási első kvalifikáció (80), elektrikus (80), elektrotechnikus első kvalifikáció (120), automatizálás (teljes) első kvalifikáció (120), elektromos adatfeldolgozó - és informatikus első kvalifikáció (120), építésügyi első kvalifikáció (80), mérés-technikai első kvalifikáció (80), földmérés-technikai és térképészeti első kvalifikáció (120), fatechnikai első kvalifikáció (80), riasztó és őrző első kvalifikáció (120), poster és dekoráció készítő (80), csónak építő (80), festő (80), finomfestő (120), felületkezelő első kvalifikáció (80), felület speciális kezelő első kvalifikáció (120), papírgyártó első kvalifikáció (80), vegyész (80), labortechnika első kvalifikáció (80), élelmiszer előállító első kvalifikáció (80), sütő, pék (120), tejfeldolgozó első kvalifikáció (80), tejtermék első kvalifikáció (120), tengerész – szakképzett matróz szakirány (80), hajómechanikus (120), folyami hajós – gépész szakirány (120), hajó elektrikus (120), órás (120), műszaki rajzoló (80).

3.) Igazgatás (ügykezelés) és kereskedelem

Igazgatás és kereskedelmi munkaerő (80).

4.) Vendéglátóipar és háztartás-gazdaság

Vendéglátóipari és catering (élelmezési) első kvalifikáció (80), ételkészítő és szállító első kvalifikáció (120), eladó- és vevőszolgálat első kvalifikáció (120), háztartás- és tisztító szolgálat első kvalifikáció (80), textilápolás első kvalifikáció (80).

5.) Szociális szolgálatok és egészségápolás

Szociális szolgálatok és egészségápolás első kvalifikáció (100), laboráns (fogtechnika) (80), fodrász, szépségápoló/kozmetikus (120).

6.) Kultúra

Művészeti kézimunka és művészeti formatervezés első kvalifikáció (120), kommunikációs házigazda (120), táncos (120), hegedűhangoló (120), templomi orgonista (120), tánczenész (120).

7.) Szellemtudományok és nevelés

Csoportvezető – ifjúsági – és szabadidős tevékenység szakirány (80), nevelő (100), csoportvezető – sport – és testnevelési szakirány (80).

Példa

Az a fiatal, aki egy szakmai első (alap) képzésben a **kertépítészeti szakra** (80 beszámítási pont) irányuló képzésben – amely a „megújuló nyersanyagok” képzési szektorhoz tartozik – vesz részt, a következő tárgyakat tanulja: alapfok 26 beszámítási ponttal, szakmaorientált kiegészítő szint 28 beszámítási ponttal, általános alap tudnivalók 20 beszámítási ponttal és olyan választható szakokkal, amelyek 6 beszámítási pontnak felelnek meg. Emellett követelmény számára egy zárómunka, valamint részvétel egy szakoktató által felügyelt üzemi gyakorlaton (20 beszámítási pont); a gyakorlat és a zárómunka időtervét a mindenkori szakmai képző intézet határozza meg.

**Szakmai első (alap) kvalifikáció, kertépítészet szakterület:
Felépítés és kiképzés**

Szakmaorientált kiegészítő szint 28 beszámítási pont	
Növénytermesztés 5-8/15-18 beszámítási pont	
Parképítés és ápolás 5-8/15-18 beszámítási pont	Általánosan képző alapoktatás 20 beszámítási pont
Kerti termékek piaci értékesítése 5-8/15-18 beszámítási pont	
Kertépítés-technika 5-8 beszámítási pont	
További választható szakok 5-8 beszámítási pont - szakmához kapcsolódó szakok (tantárgyak) - általános tantárgyak - felkészítés egy továbbtanulásra	Választható szakok 6 beszámítási pont
Alapszint 26 beszámítási pont	
Növények és növénycsoportok 8-10 beszámítási pont	
A növekedési faktorok szabályozása 8-10 beszámítási pont	
Termelés a kertészetben 8-10 beszámítási pont	

A tanoncképzés

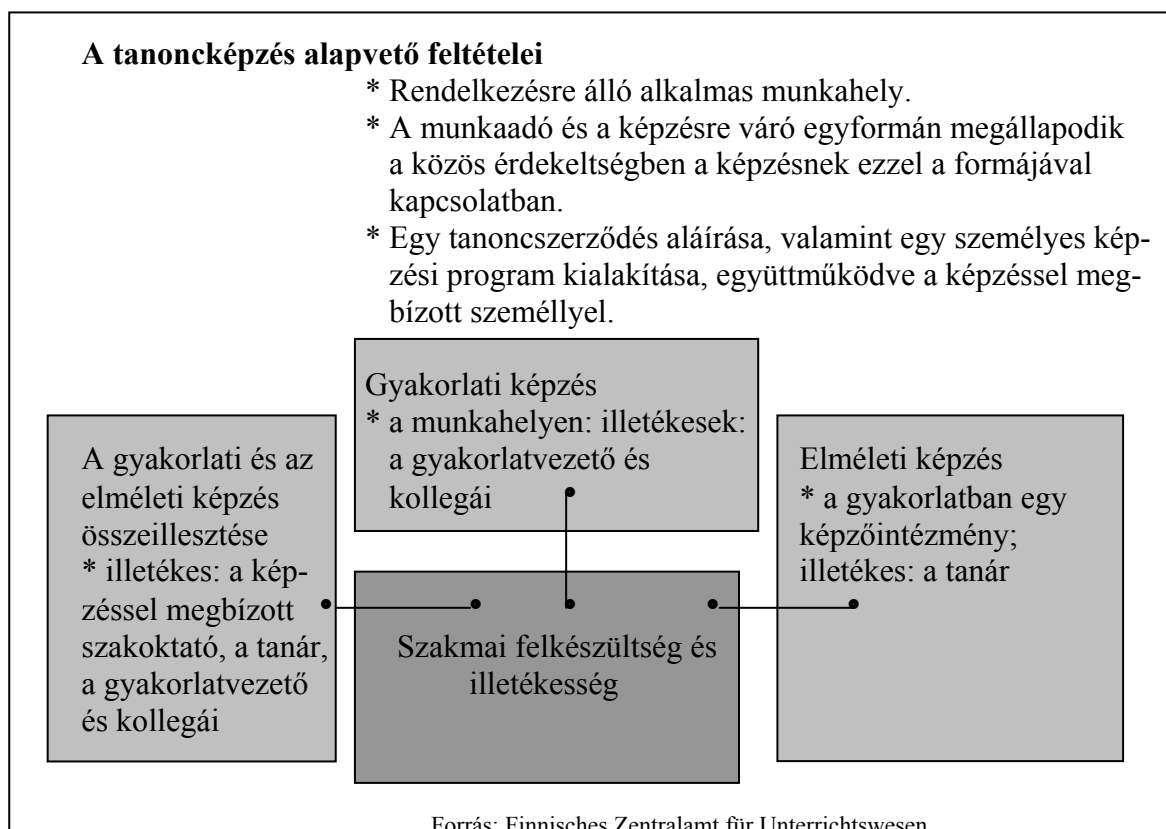
A tanoncképzés ugyanahhoz a végzettséghez, illetve képzettséghez vezet, mint amelyet a szakmai képző intézmények nyújtanak. Emellett a fiatalok és a felnőttek számára azonos mértékben meghatározott tanoncképzés utáni továbbtanulás keretében újabb képzettség érhető el. (...)

A szakmai alapképzés elnyeréséhez szükséges tanoncképzés egy és négy év közötti időtartamú. A képzésben elsőrangúak a képzés gyakorlati komponensei: a képzési idő 70-90 %-a egy üzemi munkahelyen, egy hivatalban, egy igazgatási, ügyintéző – vagy más szervezetben történik. A fennmaradó idő az elméleti képzést szolgálja egy képző intézményben. A tanoncképzés alapja egy tanoncszerződés, egy képzési- és egy munkaszerződés, amelyet a tanonc és a munkaadó között jön létre. Mindkét szerződő partner jogosult az állam részéről finanszírozott támogatásra.

(.....)

A tanoncképzés az oktatási és a munkaügyi minisztérium részéről közösen kialakított séma alapján történik az alábbiak szerint:

Tanoncképzés

Az EUROPASS-szal (Európai Szakképzési Útlevel) futás Európáért

Mind több tanuló, tanonc munkavállaló és egyetemi-, főiskolai hallgató vesz részt az Európai Unió oktatási- és szakképzési programjaiban. Aki eddig külföldön szerzett szakképesítést, az az egyes országokban folyó eltérő képzés miatt, illetve az egyes országok szakképzésének a más országok részéről történt eltérő megítélése következtében nem tudta mindig egyértelműen bemutatni és bizonyítani azt, hogy valójában milyen képzésben vett részt és konkrétan milyen munkát végzett.

Az EUROPASS alkalmazásával megvalósult szakképzés alapján 2000. január 1. óta az Európa bármely részén és országában megszerzett gyakorlati kvalifikációt egységesen rögzítik. Az EUROPASS – képzés egy olyan dokumentum, amelyben a szakképzés (szakmai alapképzés) például egy külföldön a szakképzés részeként abszolvált praktikum mindenkor igazolható. Az EUROPASS – szakképzés ennek alapján pontos áttekintést nyújt mind a nemzetközi szakmai gyakorlat és tapasztalatgyűjtés időpontjáról, mind annak szakmai tartalmáról.

Az EUROPASS – szakképzés előnyei

Az EUROPASS – szakképzés dokumentuma első alkalommal igazolja európai méretekben egységesen azt, hogy a szakmai alap-, vagy továbbképzés egy bizonyos részét az adott személy külföldön abszolválta.

A dokumentum ennek alapján azért külön értékes, mert a végzett munka ismételt elismerésének okmánya egész Európában. Ez különösen értékes az útlevel tulajdonosának akkor, amikor munkahelyet keres.

Az EUROPASS – szakképzés nagyobb átláthatóságot biztosít a szakképzés területén Európában. Ez abból adódik, hogy a partner szervezetek valamennyi résztvevőjének kötelessége egy-egy szakképzési szakasz tartalmát egyenként rögzíteni, és ebből következően hozzájárulni egy egységes szakképzési folyamat megalkotásához. A megnövekedett mobilitás a szakképzés területén oda vezet, hogy a transznacionális szakképzés tartalmát mind többen figyelembe veszik és hasznosítják.

Az EUROPASS – szakképzés a külföldön folytatott szakképzést azzal is támogatja, hogy a résztvevő nem szenved „veszteséget”, a külföldön folytatott, de otthon nem elfogadott alap-, illetve továbbképzésre fordított időben. Ezzel az EUROPASS – szakképzés hozzájárul ahhoz is, hogy a nemzetközileg szerzett szakmai kvalifikációk értéke és elfogadottsága növekedjen.

Ki jöhet szóba?

Az alternatív, vagy duális szakképzésben résztvevő minden személy (akár üzemben, vagy egy szakképző intézményben, illetve felsőoktatási intézményben) jogosult az Európai Unió valamennyi államában az EUROPASS – szakképzésben résztvenni. Az életkor és a szakképzési szint nem játszik szerepet. Ebből következően egy tanonc éppúgy jogosult az

EUROPASS igénybevételére, mint egy egyetemre beiratkozott leányhallgató arra, hogy gyakorlati képzésének egy részét külföldön abszolválja, vagy egy munkanélküli arra, hogy szakmai gyakorlati továbbképzését külföldön valósítsa meg. Ennek azonban mindenképpen előfeltétele az, hogy az üzem, vagy a képzési intézmény megpályázza az EUROPASS – képzésben való részvételt.

Mely országok jöhetnek szóba?

Az EUROPASS – szakképzés jelenleg érvényes az Európai Unió 15 tagállamában, valamint az Európai Gazdasági Közösség országában, Norvégiában, Izlandon és Lichtensteinben.

Ki fizeti a költségeket?

Az EUROPASS – dokumentum ingyenes. Ugyanakkor nincs fedezet a külföldi utazási és tartózkodási költségekre. Ennek a támogatásnak a lehetőségét más olyan európai és bilaterális programok tartalmazzák, amelyek a mobilitást támogatják. Példának okáért a LEONARDO DA VINCI, a SOKRATES programok, az ifjúság többletköltségeit részben finanszírozó támogatások (tartózkodási költségek, útiköltségek, nyelvi kurzusok és honismeret elsajátítás, biztosítás, stb.) jöhetnek szóba.

Hogyan néz ki mindez a gyakorlatban?

A küldő ország képző intézete, vagy az üzeme keres egy fogadó intézményt külföldön. A partnerek megállapodnak az európai szakképzési folyamat adott szakaszára vonatkozóan a képzés vagy a gyakorlat tartalmában, időtartamában, módozatában, valamint a képzés vagy a gyakorlat figyelemmel kísérésében. A szakképző intézet kiállítja az EUROPASS-t a résztvevő számára és begyűjti az információkat az illető személyi adatairól és szakmai képzéséről (alapképzéséről). A külföldi tartózkodás befejezését követően a fogadó intézet a képzésben résztvevőnek a fogadó ország nyelvén kiállítja az EUROPASS – szakképzés okmányának megfelelő oldalát. A küldő országba visszatérést követően a dokumentumnak ezt az oldalát lefordítják, lebélyegzik és aláírják.

Koordináló okmánykiadó hivatalok

Tekintettel arra, hogy a továbbiakban a Németországban működő hivatalok felsorolása következik, ezek közül egyet ismertetünk (a többi írásban megtalálható az Grossbritannien c. mappa A 22.2 – 11/02. oldalán).

Carl Duisberg Gesellschaft e.V.
Weyestraße 79-83.
50676 Köln
Telefon: (02 21) 20 98-2 18
E-Mail: europass@cdg.de

Tanulás határok nélkül

A gazdaság globalizálódását nem lehet feltartóztatni. Mindenekelőtt a fiatalok számára elengedhetetlen a munkájukhoz az a tényező, hogy növekvő mértékben ismerkedjenek más országokkal és más kultúrákkal annak érdekében, hogy sikeresek lehessenek. Az első lépéseket az ilyen találkozások, kapcsolatok érdekében a képzés adja.

Legyen valaki medvetáncoltató vagy kereskedő, játékos vagy kézműves céhlegény – valamennyinél megállapítható egy közös vonás: a középkori Európában mindannyian bejárták a különböző országokat annak érdekében, hogy a különböző udvarokban, vagy éppen piacokon művészeiket vagy szolgáltatásaikat felkínálják. Ezek az „utazók” nem ismertek földrajzi határokat, ahogyan a különböző oktatási szinteken a nem helyben tanulókat annak idején nevezték. Szakmájukat a világ minden táján gyakorolták és a távoli világban egyben maguk is sokat tanultak. Példának okáért a kézműves céhlegények, akik körbejárták az idegen országokat, mindig továbbképezték magukat és új kézműipari technikát tanultak.

A szakmai képzés ma is gyakran internacionális irányultságú. A globalizáció vonzásában a különböző szakmák gyakorlóinak mind fontosabbá válik a külföldi tapasztalatok összegyűjtése és hasznosítása. A vállalkozások a munkatársaiktól mindinkább elvárják a szakmai képzettség mellett mindenekelőtt a kifejezetten jó idegen nyelvismeretet, valamint a különböző kultúrák megértését.

Végezetül mind több német vállalat ápol üzleti kapcsolatokat külföldi partnerekkel, és működtet termelőhelyeket vagy képviselőket külföldön.

Hidak külföldre

Miközben a nemzetközi csere az egyetemi szinteken már évek óta virágzik, és a legtöbb egyetemi és főiskolai hallgató számára egy külföldön abszolvált szemeszter szinte magától értetődő, addig a szakmai alapképzés hosszú ideig csak nagyon döggye lépte át a határokat. A helyzet azonban megfordult. Mind gyakrabban küldik a vállalkozók kiképzendő fiataljaikat legkevesebb többhetes gyakorlatra külföldre. Ez a tendencia immár egy olyan összefogásban valósul meg a nagy német vállalkozások részéről, amely a kiképzendő fiatalokat a „A külföldön folyó szakképzés kooperációja” keretében taníttatja. Ezen kívül természetesen az Európai Unió „LEONARDO DA VINCI” szakképzési programja is támogatja a tanoncok cseréjét. Csupán Németország részéről évente mintegy 5 000 fiatal tanul a „LEONARDO” közvetítésével külföldön.

Egy **komplett** szakképzés abszolválása külföldön viszonylag nehéznek látszik. Itt különösen nagy az egyéni kezdeményezés szerepe, ugyanis a képzést nyújtó helyeket az érdeklődőknek maguknak kell feltárniuk és fogadásukat megszervezniük. Segítség persze itt is adódik. Így például a „*Compagnons de Devoir*” Kölnben a különböző tanonchelyek területén a kézműipari szakmákban - Franciaország irányában közvetít.

Emellett néhány ipari és kereskedelmi kamara is aktívan közreműködik a kapcsolatépítésben. Így Párizsban például az iskolát befejező németek felkereshetnek ipari értékesítőket, Londonban vagy Madridban bankszakembereket és Portugáliában szállodai szakembereket annak érdekében, hogy ott megfelelő képzésben részesüljenek – és pedig egy olyan duális szakképzés keretében, amelyet Németországban is elismernek.

A képzési modellek világosak

A képzettségi végbizonyítványok elismerése mindenesetre nem magától értetődő még Európán belül sem, annak ellenére, hogy a Maastrichti szerződésben rögzített négy alapszabadsághoz való jog egyike az, hogy az EU polgárok szabadon választhatják meg munkahelyüket a Közösségen belül – hangsúlyozza **Dieter Klaus** a Német Ipari és Kereskedelmi Kamarától – (DIHK – Deutscher Industrie – und Handelskammertag). Ezzel együtt azonban „különösen a képzettségek gyakorlati elismerése a vállalkozásokban nehézségeket okoz a pályázóknak, így gyakran képzettségüket a munkában kell bizonyítaniuk”. **Claudia Crepin** a Kölni Kereskedelmi Kamarától figyelemreméltó elemeket fogalmaz meg: „Hosszú ideje nem minden tanult szakmát ismernek el valamennyi országban. Előfordulhat tehát, hogy a tanoncnak a vizsgáját – bár máshol letette – Németországban meg kell ismételnie.” Ebből következően valamennyi kiképzendő fiatalnak a képzés előtt pontosan tájékozódnia kell a felkészítés modelljéről.

Egy teljesen külföldön befejezett szakképzésben való részvétel ugyanakkor az előnyök egész sorát hozza magával. **Dieter Klaus** ezt így fogalmazza meg: „Eltekintve a perfekt nyelvismerettől – amelyet a kiképzendő fiatal egy – két éves külföldi tanulmánya során el tud sajátítani – az abszolvens azt is igazolhatja, hogy ismeretei flexibilisek, mobilak és a pályakezdő feladattal terhelhető. Vagyis a fiatal egy idegen környezetben és otthon is sikeresen helytáll.” Ezek a bizonyítványok a nemzetközileg orientált munkaadók számára olyan végzettséget és kvalifikációt jelentenek, amely a pályázásnál sokszorosan meghatározó és döntő.

Mint mindig, az embernek magának kell döntenie: mindenekelőtt a tippek nagy tömegét és a szükséges információkat kell megismerni. A Pályainformációs Központ (*Berufsinformationszentrum – BIZ*) egy olyan ajánlott tájékoztató hivatal, amely a nemzetközi szakképzésről sokoldalúan tud információkat nyújtani. Emellett a „külföldi tartózkodás” kérdésével kapcsolatban az Európai Pályaválasztási Központok (*Europäische Berufsberatungszentren – EBZ*) adnak széleskörű tájékoztatást a munkaügyi hivatalok keretében.

Közvetítő helyek

Különösen alkalmas tájékoztató partnerek a különböző kamarák (HWK / IHK), amelyek a partneri kapcsolataik révén közvetíteni tudnak a nemzetközi kamarák, valamint a külföldi kereskedelmi kamarák (AHK) felé. További tájékoztató partnerek a központi munkaközvetítési irodák (*Zentralstelle für Arbeitsvermittlung – ZAV*), valamint a munkaügyi hivatalok. Ezekben működnek az európai országokra specializált munkaügyi hivatalok.

Oktatásügy

Finnország

Több információ lehívható az internetről: www.arbeitsamt.de . Az „International” címen, majd ezt követően a „Kínálatok az európai érdeklődőknek” („*Angebote für Europainteressierte*”) címen lehet megtalálni a pályainformációs központok – *BIZ* – valamint az Európai Pályainformációs Központ – *EBZ* – forrásait. Idegen nyelven is el lehet érni információkat és adatbankokat az Európában folyó szakképzésről és továbbképzésről („*fit for europe*”).

Információk kaphatók a Carl Duisberg Társaságtól (*Carl Duisberg Gesellschaft – CDG*). Ez a társaság programokat kínál a világ számos célországából. További információkat lehet találni az interneten: www.cdg.de , és a különböző feltüntetett címenek.

Felkészítés

A jövő internacionális

Egy teljesen külföldön abszolvált szakmai képzés előnyeiről és hátrányairól beszélgetett az *abi* (Pályaválasztási Magazin) *Sonja Brunner*-rel a Német Kézműiparosok Központi Szövetségéből (*Zentralverband des Deutschen Handwerks – ZDH*) Berlinben.

abi: Az egész világ a globalizálásról beszél. Mennyire fontos az internacionális szakképzés?

Sonja Brunner: A téma a szakmai képzés területén rendkívüli jelentőségű. Mára hozzávetőleg minden ötödik kézműipari üzem kapcsolatban áll a külfölddel, legyen ez partnerüzemi, beszállítóüzemi, vagy egyedi termelőhelyi együttműködés. Az euro bevezetése után, és az Európai Unió előttünk álló keleti bővítése következtében a nemzetköziség a munkaerőpiacon – mindenekelőtt a kézműiparban – növekvő jelentőségű. Mind több vállalkozás internacionalizálja magát annak érdekében, hogy a piacon talpon tudjon maradni.

abi: A külföldön más szabályok érvényesek?

Sonja Brunner: A nemzetközi kapcsolatokban meghatározott minőségi követelményeket kell teljesíteni. Ezek sorában a nyelvismeret, valamint a vásárlókkal és a partnerekkel működő kommunikáció mellett különösen fontos tényezőnek lehet nevezni a know-how-ot, a készséget az információs és kommunikációs technológiák működtetéséhez, továbbá a szociális- és az interkulturális érzékenységet és felkészültséget - összességében kompetenciát.

abi: Azok a fiatalok, akik szívesen készülnének fel külföldön a szakmai jövőjükre, nem ütköznek-e határokba már Európában belül?

Sonja Brunner: Igen, ez stimmt. Mindezideig számos nehézség akadályozta a komplett alapképzés külföldi megvalósítását. A probléma ebben az esetben nem a globalizálódás, hanem pontosan ellenkezőleg: éppen az európai sokszínűség az, amelybe a határokon ütközünk. Mindenekelőtt azért, mert ezeket a kapcsolatokat számos olyan különböző oktatási rendszer között akarjuk megvalósítani, amelyek csak kismértékben kompatibilisek. Fennállnak részben jelentős különbségek a képzés tartalmát tekintve, a kiképzendő jogi helyzetének területén, és nem utolsósorban a képzés időtartamában, valamint a végzettségek egyenértékűségében.

abi: Milyen esélyeik vannak a munkaerőpiacon a külföldi tapasztalatokkal rendelkező pályázóknak azokkal összehasonlítva, akik ilyennel nem rendelkeznek?

Sonja Brunner: Aki a szakmai tanulmányai során külföldre megy, lényegesen többet kamatoztat, mint az egyébként fontos nyelvismeretét, valamint a magasra értékelt végzettségét. Külföldön az ember megtanulja a szervezést és önmaga megvalósítását. Ezt a személyes tapasztalatot és jellemformálódást a további életükre vonatkozóan nem lehet alábecsülni. Ez ugyanis segít abban, hogy az ember helyt tudjon állni szokatlan helyzetekben, adott esetben idegen környezetben – éppen a megfelelő kapcsolatteremtő készsége következtében, továbbá képes legyen problémákat önállóan megoldani és megfelelő felelősséget vállalni.

abi: Tapasztalhatóak – e nagy szakmai különbségek?

Sonja Brunner: Egy másik országban a fiatal – egyebek között – olyan kézműipari technikákat tanulhat meg, amelyek otthon még nem ismertek. Ehhez másfajta gépeket használnak, amelyeket ki kell szolgálni, működtetni kell. Ez egy olyan előny, amelyet a hazatérést követően a szakember a munkaerőpiacon felkinálhat. Ennek az előnye különösen a határmenti vállalkozásokban és a nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező vállalkozásokban jelentkezik.

abi: Ismertek-e hátrányok a külföldön folytatott szakmai felkészülés miatt? Milyen nehézségekkel kell a tanulmányokat vállaló fiataloknak számolniuk?

Sonja Brunner: Aki a komplett első szakmai alapképzettségét külföldön szerzi, meg kell barátkoznia azzal a gondolattal, hogy Németországban ezt a szakképzettséget automatikusan nem ismerik el. Németországban a külföldi végzettség jogilag alapvetően nem elismert. Ez érvényes egyik oldalról azokra a külföldiekre, akik egy külföldön szerzett bizonyítvánnyal Németországban dolgozni kívánnak, másrészt azonban azokra a németekre is, akik tanulmányaikat külföldön abszolválják.

abi: Mit jelent ez a szakmai pálya megtervezése szempontjából?

Sonja Brunner: Aki egy külföldön szerzett szakmai végzettséggel Németországban egy munkakörre pályázik, annak a pályázatában a diploma, illetve oklevél formálisan lefordított szövege mellett ismertetnie kell az általa végzett tanulmányok tartalmát is. A mindenkori potenciális munkaadó ezeknek az információknak az alapján eldönti, hogy hová sorolja be a jövőbeni alkalmazottat – segédnek, vagy szakképzetlen munkaerőnek. Aki a külföldön szerzett szakmai bizonyítványa hazai jogi elismerését nem tudja bemutatni, azzal kapcsolatban a munkaadót semmilyen kötelezettség nem köti a pályázó magasabb besorolásának biztosítására.

Támogatás

Lendülettel a gyakorlatba

Michaela Feuerstein a Carl Duisberg Társaság (CDG) nyugateurópai csoportjának vezetője Kölnben. Az abi Pályaválasztási Magazinban ismerteti azokat a lehetőségeket, amelyek keretében egy németországi fiatal külföldön szakmai képzésben részt vehet.

abi: Milyen szakmai területek kínálnak internacionális irányú szakképzést?

Michaela Feuerstein: Egy külföldi tartózkodás alapján valamennyi szakmai területen szóba jöhet, különösen azoknál az üzemeknél, amelyeknek külföldön üzemi, vagy szakmai kapcsolatai működnek, például a szállítóknál, a nagy- és kiskereskedőknél, vagy a szálloda- és vendéglátóipar területén.

abi: Hogyan tudnak az érdeklődők a projektekről és a szabad helyekről tájékozódni?

Michaela Feuerstein: Azoknál a programoknál, amelyeket az Európai Unió, a Szövetségi Minisztérium, vagy a Carl Duisberg Társaság támogat, a tájékozódás következő a gyakorlatban: a kezdeményezést az üzem, vagy az oktatási intézményen keresztül kell benyújtani, a kiképzendő tanuló önmagában nem jogosult egy külföldi tanulmány kezdeményezésére. Ez logikus is, ha az ember meggondolja, hogy a külföldi tartózkodás mindenkor a szakmai képzés keretében valósul meg.

abi: Mit kell meggondolni annak, aki a szakmai karrierje keretében meghatározott időre külföldre akar menni?

Michaela Feuerstein: A legfontosabb: meg kell tennie! Azok az ismeretek és tapasztalatok, amelyek a fiatal külföldi tartózkodásából következnek, olyan tartósak és sokszínűek, hogy ebből a fiatalnak a jövőben a szakmai pályafutása során csak előnye származhat. Mindenesetre fontos a külföldi tartózkodás jó előkészítése. Ez nyelvi és kulturális felkészülést egyaránt jelent. A gyakorlat – vagy a képzési szakasz - tartalmát, mindenekelőtt a külföldi partnerrel alaposan meg kell beszélni. A későbbi foglalkoztatási esélyek szempontjából különösen fontos az, hogy a külföldi tartózkodás időtartama, valamint az ottani tanulás tartalma igazolható legyen. Ezért működik két éve „EUROPASS” Európai szakképzési útlevél. Az „EUROPASS”-ban minden külföldi tartózkodást rögzíteni lehet, és az okmány a vállalkozó vagy a képzőintézet részéről kerül beszerzésre és a kiképzendő fiatal számára kiállításra.

A Leonardo fut

A „LEONARDO DA VINCI” EU-programról a tanulmányaikat külföldön folytató fiatalok külföldi tartózkodásuk idején szisztematikusan tájékozódhatnak.

LEONARDO DA VINCI – így hívják az Európai Unió szakképzési akcióprogramját. A program segítséget nyújt mind a képzésben résztvevőknek, mind a pályakezdő szakembereknek egy külföldi tartózkodás biztosítása érdekében. A program elsősorban a fiatalok szakmai tehetségének kibontakozását szolgálja a képzésben, továbbá hozzájárul szakmai továbbképzésükhöz is.

Európai méretekben évente több mint 15 000 fiatal vesz részt külföldön szakmai képzésben, valamint szakmai gyakorlaton. Egyedül Németországban évente mintegy 5000 szakmát tanuló fiatalra tehető azoknak a száma, akik három héttől kilenc hónapig külföldön tanulhatnak, illetve végezhetik szakmai gyakorlatukat mintegy 30 országban. (Az EU tagállamokban, az Európai Gazdasági Közösség országaiban – Norvégiában, Izlandon és Lichtensteinben -, és az EU-csatlakozásra készülő országokban.)

Az EU szakképzési programjaiban mindenesetre csak olyan fiatalok vehetnek részt, akiknek képző üzeme vagy szakiskolája részese egy megfelelő csereprojektnek. Aki szakmai alaptanulmányait már befejezte, egyéni kezdeményezés alapján pályázhat férőhelyre. Az aktuálisan felkínált projektekről a hetente megjelenő „Piac és esély” („*Markt & Chance*”) c. kiadvány tájékoztat, amely a munkaügyi hivatalokban hozzáférhető. Emellett tájékoztatást nyújt a következő forrás is: bonn-zav.leonardo@arbeitsamt.de.

Kérdésről kérdésre

Sok út vezet külföldre, annál fontosabb ezért, hogy a fiatal mindenekelőtt szorgosan tájékozódjon egy idegenben tervezett szakmai képzés előfeltételeiről és tartalmáról.

Ebben az első lépés az információk beszerzése a tervezett külföldi tartózkodással kapcsolatos tudnivalókról. Különösen ajánlatos olyan fórumok megkeresése, mint a pályainformációs központok (BIZ) irodái, az európai pályaválasztási központok (EBZ), az ipari- és kereskedelmi kamarák, valamint a kézműves kamarák különböző intézményei. Ugyancsak információs forrás az *European Employment Service (EURES* – Európai Munkaügyi Szolgálat), amely A-Z-ig tájékozott az európai munkaerőpiacról és támogatást nyújt álláskeresés esetén. Általában érvényes: az Internet segít abban, hogy mindezekről az első áttekintést megismerjük.

Aki külföldre pályázik, annak figyelembe kell vennie az egyes országok sajátosságait is. A megjelölt hivatalok etekintetben is megfelelő tanácsokat, tippeket adnak.

A külföldön folytatott sikeres szakmai tanulmányokhoz nem nélkülözhető az alapos nyelvismeret. A tanítás és a tanulás ugyanis végezetül az adott ország nyelvén történik. Éppen ezért a tanulmányok megkezdése előtt ajánlatos az idegen nyelv kifejezéseinek és nyelvtanának intenzív tanulmányozása, továbbá megfelelő tájékozottság megszerzése a választott szakma szakkifejezéseiről. Ez az oktatásra is érvényes: ajánlatos a képzés tartalmáról és folyamatáról sokirányú információt összegyűjteni annak érdekében, hogy a fiatal a lehető legrealisabb képpel rendelkezzen a távol hazájától előtte álló feladatokról.

Ami a finanszírozást illeti, itt nem nélkülözhető egy kalkuláció készítése a várható költségekről és bevételekről. Olyan kérdésekre célszerű választ keresni, mint: milyen költségekkel jár a szállás, az étkezés, az utazás az idegen országban? Milyen további olyan költségek állnak fenn továbbra is otthon, mint például a biztosítás? Vagyis a szükséges kiadások és a rendelkezésre álló lehetőségek tekintetében nem lehet bizonytalan helyzetet hagyni, a külföldi tartózkodás költségeit egyértelműen tisztán kell látni. Tájékozódni kell arról is, hogy milyen támogatáshoz jut a fiatal a képzés és a gyakorlatok során. Tudni kell, hogy milyen támogatási programok állnak rendelkezésre (LEONARDO DA VINCI és mások).

Gyakori hiba a külföldi szakmai tanulmányok előkészítésénél a késői tervezés. Az igénybe venni szándékozott állami támogatásokkal kapcsolatban időben kell a kezdeményezéseket benyújtani – azok elfogadása, vagy visszautasítása ugyanis nem néhány napon belül fog eldőlni. Aki külföldön munkát akar végezni, annak munkaadót kell találni – ami ugyancsak időt vesz igénybe. Aki átmenetileg valahol letelepedni kíván, annak ott lakást kell találnia és hatósági hozzájárulást beszereznie, amely ugyancsak nem mindig történik súrlódások nélkül.

Mivel a külföldön eltöltött tanulmányi idő nem lehet üresjárat a szakma továbbfolytatás szempontjából, a végzettség hazai elismerése különösen fontos szempont. Ez néha nagyon komplikált és fáradságos munka lehet. Ebből következően fontos időben tájékozódni arról, hogy ki, mit és milyen formában ismer el.

A francia vándor legény egyesület (*Compagnons du Devoir*) lehetőséget kínál 16-19 éves iskolaelhagyó német fiataloknak képzettségük abszolválásához francia kézműipari üzemekben. További információ az interneten a www.compagnons-du-devoir.com címen kapható.

A német külkereskedelmi kamarák a német vállalkozókkal együttműködve több mint 30 éve szerveznek a vállalkozások külföldi telephelyein alap- és továbbképzést.

Egy széleskörű összehasonlíthatóság a német szakmai képzettséggel, és a DIHK részéről ellenőrzött vizsgaszínvonal lehetővé teszi a végzettség elismerését a német ipari- és kereskedelmi kamarák részéről is. Aki tehát egy személyes „tanulási- és képzési offenzívát” a külföldi tapasztalatok megszerzésével össze akar kapcsolni, annak tájékozódási pontként a legjobb címet a külkereskedelmi kamarák adják. (Információk: www.ahk.de/bildung).

Checklista

Miért megyek külföldre?

Aki szakmai képzettségét külföldön akarja megszerezni, annak mindenekelőtt tisztáznia kell a legfontosabb kérdéseket. Ezek közül néhányra utalunk:

- 1./ Teljesen alapvető dolog: alkalmas típus vagyok-e arra, hogy hosszabb ideig külföldön dolgozzak és éljek?
- 2./ Hol kapok alapvető információkat a külföldön folyó képzésről, illetve a különböző szakmákról?
- 3./ Melyek azok az országok, amelyek személyes, vagy szakmai okok alapján szóba jöhetnek?
- 4./ Követelnek-e az adott országban munkavállalási engedélyt?
- 5./ Milyen támogatási eszközök és projektek állnak rendelkezésre? Hogyan lehet ezeket sikeresen megpályázni?
- 6./ Célom egy komplett képzettség abszolválása külföldön, vagy tanulmányaimnak csak egy részét kívánom ott folytatni?
- 7./ Mi a helyzet a külföldön szerzett képzettség elismerésével?
- 8./ Adott-e a finanszírozás lehetősége a szakmai „külföldi kaland” feltételeinek biztosításához?
Ki támogatja terveimet anyagilag (vállalkozás, intézmény, állam)?
- 9./ Elegendő-e a nyelvismeretem a tanulmányaim megkezdéséhez, vagy előzetesen egy intenzív „nyelvi laborban” kell azt elsajátítani?
- 10./ Melyek a külföldi tartózkodás előkészítésének legfontosabb kérdései?
Mennyire reális az időtervem?

Címek

.....a következő hivatalokban. Természetesen összeállításunk nem a teljesség igényével készült. De ha valakinek konkrét kérdése van a külföldi tanulmányi lehetőségekről, akkor a következő intézmények segítségére teljes biztonsággal számíthat:

BIZ – Berufsinformationszentrum (BIZ=Pályainformációs Központ)

A legegyszerűbb megoldás annak érdekében, hogy külföldi oktatási, képzési és munkalehetőségeket ismerjünk, egy látogatás megszervezése a BIZ-ben.

Oktatásügy

Finnország

Pályainformációs központok a legtöbb munkaügyi hivatalban működnek. Az Európát bemutató információs sarkok tájékoztatást nyújtanak könyvek, európai-mappák, valamint audiovizuális médiák felhasználásával az Európai Unió tagállamainak oktatásügyéről, a szakmai gyakorlatokról, a munka világáról és a munkaerőpiacáról. Számos információ elérhető és lehívható a következő internet számon:

www.arbeitsamt.de

EBZ-Europäische Berufsberatungszentren

(EBZ=Európai Pályaválasztási Tanácsadó Központok)

Az összesen 24 európai pályaválasztási tanácsadó központban elegendő információ áll rendelkezésre a külföldi európai országokban folyó képzésről, a szakmai gyakorlatokról és a munkalehetőségekről.

Ezen kívül az európai pályaválasztási központok több mint 50 nemzetközi oktatási adatbankkal állnak kapcsolatban, és így tanácsot tudnak adni videó - konferencia formájában a partner tanácsadó szolgálatok bevonásával. Valamennyi *EBZ* egy-egy partner országban kapcsolatban áll az EU tagállamaival, illetve az Európai Gazdasági Térség, vagy a csatlakozni szándékozó országok megfelelő intézményeivel. Akinek speciális kérdései vannak, vagy meghatározott információkat kíván kapni, annak a legjobb írásban fordulni az adott ország *EBZ*-intézményéhez.

(.....)

Finnland: Arbeitsamt Lübeck
Munkaügyi Hivatal Lübeck
Hans-Böckler-Strasse 1
23560 Lübeck
E-mail: luebeck.euroguidance@arbeitsamt.de

ZAV

Zentralstelle für Arbeitsvermittlung
(Központi Munkaközvetítő Hivatal)
Vermittlungsstelle 21.21
(Közvetítő Iroda 21.21)
53107 Bonn
Telefon: 02 28/713-13 13
Telefax: 02 28/713-14 99
E-Mail: bonn-zav.jobs-und-praktika-im-ausland@arbeitsamt.de

A következő számon tájékozódni lehet az aktuális Leonardo-közvetítő projektekről:
bonn-zav.leonardo@arbeitsamt.de

BMBF

Bundesministerium für Bildung und Forschung
Referat Öffentlichkeitsarbeit
(Oktatási és Kutatási Minisztérium, Tájékoztató Referatúra)
Heinemannstraße 2
53175 Bonn
E-Mail: information@bmbf.bund400.de
Internet: www.bmbf.de

CDG

CDG Carl Duisberg Gesellschaft e.V.
(Carl Duisberg Társaság bejegyzett Egyesület)
Weyerstraße 79-83
50676 Köln
E-Mail: info@cdg.de
Internet: www.cdg.de

Nationale Agentur Bildung für Europa

Beibm: Bundesinstitut für Berufsbildung (BIBB)
(Európai Oktatási Nemzeti Ügynökség a Szakképzési Intézetnél)
Hermann-Ehlers-Straße 10
53113 Bonn
E-Mail: www.na-bibb.de/leonardo

Tájékoztató: a „LEONARDO-DA VINCI-EIN neuer Start” (A LEONARDO DA VINCI – egy új start) c. 16 oldalas kiadvány az európai szakképzési programról itt rendelhető.

Industrie- und Handelskammern

(Ipari- és Kereskedelmi Kamarák)

A regionális ipari- és kereskedelmi kamarák hasznos tanácsokat tudnak adni a külföldön folyó képzésről.

Így az IHK (Ipari- és Kereskedelmi Kamara Hesseni Munkaközössége) például az „Europass Berufsbildung” (Európai Szakképzési Útlevel) címen kiadványt jelentet meg, és az IHK Aachen – egyebek között – együttműködik a Német - Francia Kereskedelmi Kamarával, öt nagyvállalkozás külföldi leányvállalatával, illetve az *Ecole Franco-Allemande de Commerce et d'Industrie-vel (EFACI)*, amely az ún. „*Formation alternance*” (alternatív képzés) keretében jó francia nyelvismerettel rendelkező érettségizettek számára Párizsban két éven belül képzést biztosít iparkereskedelmi szak és a nemzetközi kereskedelem témakörében.

Kapcsolat:

IHK Aachen
Theaterstr. 6-10
52062 Aachen
E-Mail: aivens@aachen.ihk.de
Internet: www.aachen.ihk.de

AHK – Auslandshandelskammern

(AHK = külföldi kereskedelmi kamarák)

A következő internetszámon felvilágosítást lehet kapni a különböző külföldi kereskedelmi kamarákról és az általuk felkínált képzési férőhelyekről:

www.ahk.de

Handwerk

ZDH Zentralverband des Deutschen

Handwerks

(Kézműipar a Német Kézműiparosok Központi Szövetsége – ZDH)

Mohrenstraße 20/21

10117 Berlin

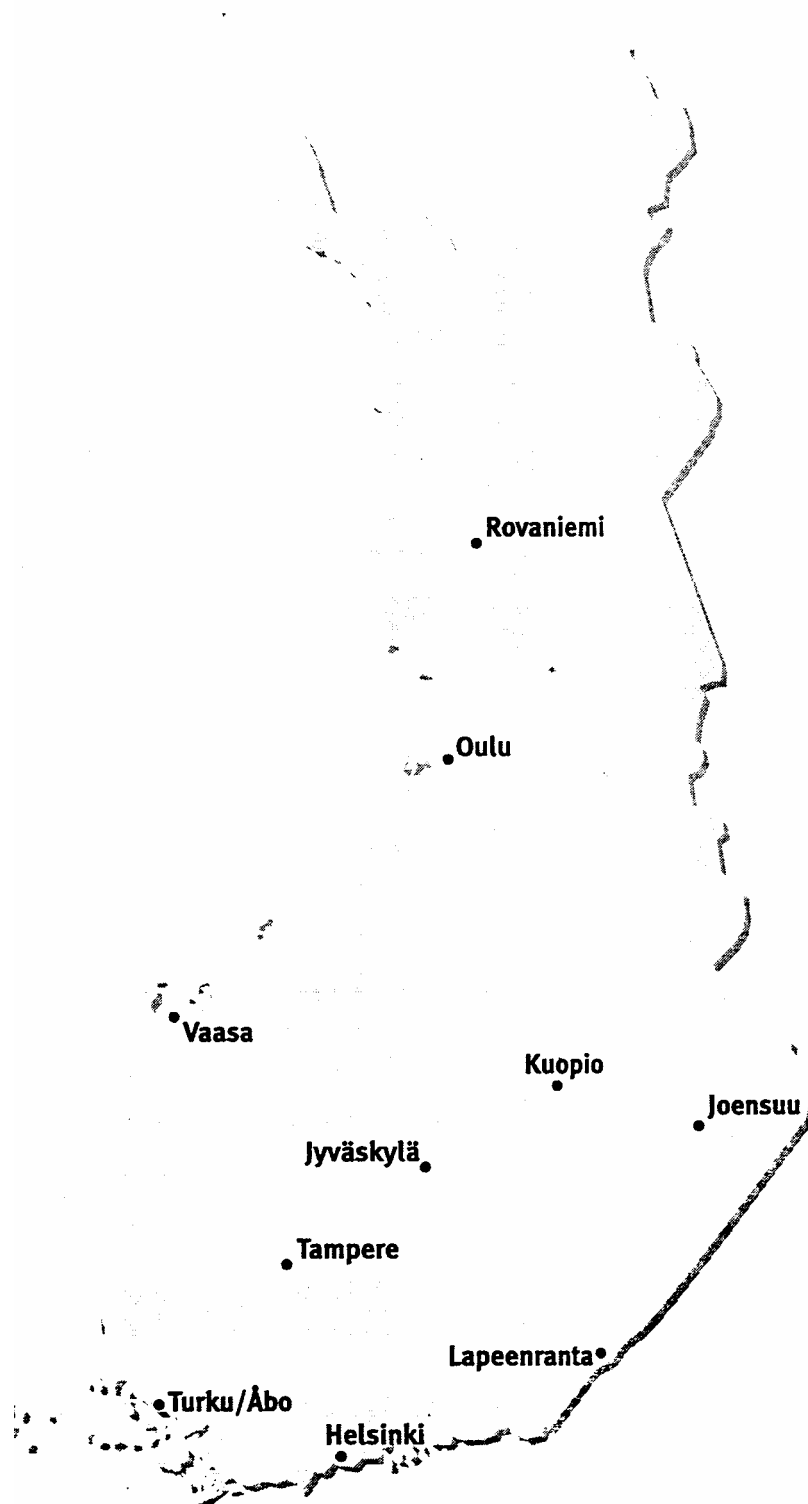
Internet: www.zdh.de

Tájékoztató: Ezen a címen kiadványok, praktikus kézikönyvek kaphatók, a különböző európai alternatív képzési rendszerekről („on and off the job”). A kézikönyv tájékoztatást nyújt a *Prasme-Projekt*-ről, amely az európai kis- és középvállalkozások keretében folyó gyakorlati szakképzést foglalja magába, és jelentős támogatásban részesül a LEONARDO DA VINCI európai szakképzési programból. Ez a lehetőség érdekelhet mindenkit, aki a jól használható szakképzési rendszerekkel rendelkező Belgiumban, Észtországban, Franciaországban, Németországban, Olaszországban, Svédországban és az Egyesült Királyságban a szakképzés iránt bizalmat érez.

Internet: www.prasme.com

Felsőoktatási rendszer

Felsőoktatási intézmények Finnországban

Felsőoktatási intézmények Finnországban

Helsinkit 1812-ben emelte a Cár az ország fővárosává. Az ezt megelőző évszázadokban, amelyekben Finnország a Svéd Birodalom része volt, a régi püspöki várost Abo/Turkut tekintették központnak, és ennek megfelelően ott jöttek létre a magasabb szintű képzés intézményei. Tekintettel Svédország földrajzi közelségére Abo/Turku mind máig egy olyan város maradt, amelyben Finnország hivatalos kétnyelvűsége leginkább érvényesül. Így mint egyetemi, főiskolai székhely nemcsak a Turku Finn Egyetem és az ugyancsak ott működő Finn Gazdasági Főiskola, hanem az Abo Akadémia is egy második kétnyelvű, valamennyi karral rendelkező teljes egyetem, amelynek elődjét 1640-ben mint az ország első felsősintű oktatási intézményét Brahe kormányzó alapította.

(....)

Először a függetlenség elnyerését követően került sor új intézmények alapítására. Jelenleg Finnországban 20 egyetem, 10 főiskola – több fakultással – 3 gazdasági főiskola, 3 műszaki főiskola és 4 művészeti akadémia működik.

A felsőoktatási intézmények szervezete

Finnország valamennyi felsőoktatási intézménye állami intézmény. Ezek közvetlenül az Oktatási Minisztérium irányítása alá tartoznak, ugyanakkor az oktatás és kutatás szabadságának elve alapján széles hatáskörű saját igazgatással működnek. Valamennyi intézmény három évente egy olyan keretszerződést köt a minisztériummal, amelyben egyrészt az állami finanszírozás, másrészt az egyetem céljainak megfogalmazása kerül rögzítésre.

Valamennyi egyetem legfelső igazgatási grénimuma az eltérően létrejövő igazgatási tanács, amelynek élén egy három, illetve négy évre megválasztott rektor áll.

Az egyetemi oktatás és a kutatás Finnországban 20 „tanulmányi területre” oszlik, amelynek alapján a **karok** szerinti felosztás is történik az egyes egyetemeken. A kari tanács és az általa kettő-, illetve három évre megválasztott dékán hozza a lényeges döntéseket az oktatás és a kutatás irányáról a kar valamennyi tanulmányi területére vonatkozóan.

Tekintettel arra, hogy a finn egyetemek időközben a **pénzfelhasználásuk több, mint egyharmadát a gazdaság forrásaiból finanszírozzák**, a gazdaság szereplői igyekeznek az egyetemen belüli döntésekre mind nagyobb hatást gyakorolni. Néhány felsőoktatási intézményben az egyetemi intézmény grénimumában máris képviseltetik magukat, máshol erre még nem került sor.

Tanulmányi év

Az oktatási év Finnországban két **szemeszterre** oszlik. Az őszi szemeszter általában szeptember elején kezdődik, és befejezésére decemberben kerül sor. A tavaszi szemeszter az esztendő fordulóval január derekán kezdődik és májusban zárul.

Az előadásmentes időben nyáron az intézmények vizsgalehetőségeket biztosítanak vagy propedeutikus (előkészítő) kurzusokat kínálnak. Emellett több mint 20, ún. nyári egyetem (*kesäyliopistot*) található speciális és nagyon sokoldalú kurzuskínálatokkal.

Lényeges idő – és oktatási egység a finn tanulmányi rendszerben a **tanulmányi hét** (*opintoviikko/studievecka*). Ebben az időszakban mérik a stúdiumban történt előrehaladást, és az ezt felmutató munkateljesítményt. Egy tanulmányi hét megfelel a hallgató 40 órás munkaidő felhasználásának. Egy teljes stúdium szemeszterre 15-20 tanulmányi hetet irányoznak elő. Ahhoz, hogy valaki egy *bakkalaureat* vizsgára bejelentkezhessen, ezt megelőzően 120 tanulmányi hetet kell igazolnia, a *magiszter* vizsgához 160-180 tanulmányi hetet.

Tanulmányok és végzettségek

A 90-es években Finnországban is sor került a tanulmányi rendszer reformjára annak érdekében, hogy nemzetközileg kompatibilisebb és összességében flexibilisebb legyen. Az új pontrendszerrel, amely az egy tanulmányi hét keretében teljesített tanulmányokért egy pontot igazol lehetővé válik az, hogy interdiszciplinárisan is és a különböző tanulmányi helyeken bel- és külföldön előadásokat, kurzusokat, szemináriumokat és vizsgákat a 20 különböző tanulmányi területről összegyűjtsenek, és az elért 120 tanulmányi hét (legkevesebb három tanulmányi év) keretében összegyűjtött pontokkal az első akadémiái vizsgára, a **bakkalaureat-ra** (*kandidaatti/kandidat*) bejelentkezzenek.

Normál esetben a finn hallgatónak egy fő szak (*pääaine/huvudämme*) vagy összességében 160-180 tanulmányi hét teljesítése után lehet bejelentkezni a **magiszter-vizsgára** (*maisteri/magister*).

Az orvosi tanulmányokban jelenleg még a régi rendszer szerint létezik a magiszter-fokozatnak megfelelő **licenciátus** (*liseniaatti / licentiat*), az első akadémiái végzettség. Az egyéb tanulmányok keretében a licenciátus időközben elérhető, vagy megszerezhető, mint fakultatív végzettség a magister- és a doktori fokozat (*tohtori/doktor*) között.

Finnországban egy olyan doktori tanulmánnyal (*jatkokoulutus/påbyggnadsutbildning*) megszerezhető a magiszter fokozat néhány természettudományi szakon, amely tanulmány már a *bakkalaureat* után megkezdődik. Egy ilyen doktori tanulmány, amely szorosan kapcsolódik az adott tanszék kutatói tevékenységéhez, valamint egy átfogó, a nyilvános vitában megvédendő disszertáció elkészítéséhez a gyakorlatban legkevesebb négy évig tart.

Tanulmányi tanácsadás

A finnek történelmük hosszú ideje során éppen eleget érezték magukat egy másik nagyobb nemzet tagjaként háttérben. Annál inkább fáradoznak azon ma, hogy egy sajátos profilt és nemzetközi kötődést találjanak. Jószerevével nem adódik olyan ország, amely a legutóbbi időben olyan egyértelműen és boldogan csatlakozott volna az EU-hoz, mint Finnország.

Az akadémiai (egyetemi) területen már észlelhetőek azok a belső reformok, amelyekkel Finnország az utóbbi évtizedben a nemzetközi folyamatokhoz alkalmazkodott, és a finn egyetemek kívülről is megkísérlik magukat a külföldi hallgatók számára vonzóvá tenni. A képzés szintje magas, a rendszere modern és flexibilis, a külföldi hallgatók számára nyújtandó tanácsadást 1991-ben egy egységes hivatalba centralizálták a **Finn Állami Nemzetközi Mobilitási Központba (CIMO)**.

Mindenekelőtt ide fordulhat az, aki tanulmányokat kíván folytatni Finnországban. A CIMO gondozza a finn nyelv oktatását a külföldi egyetemeken, az olyan nemzetközi csereprogramokat, mint a SOKRATES, az ERASMUS – egyebek között – és információkat nyújt a nyelvi kurzusokról, valamint adott esetben posztgraduális ösztöndíjakat biztosít.

Tekintettel arra, hogy a finn egyetemek hallgatóikat egy **felvételi vizsgán** maguk választják ki, és ehhez különböző kritériumok alkalmaznak, ajánlatos minden olyan fiatalnak, aki egy stúdiumot Finnországban szeretne abszolválni feltétlenül – lehetőleg a tervezett tanulmányok megkezdése előtt egy évvel – a kívánt egyetem külföldi hivatalával kapcsolatba lépni.

Szakköznevelési stúdium

(.....)

A finn szakköznevelési képzés a 90-es években alakult ki, mint a nem egyetemi felsőoktatási terület önálló része. A szakköznevelési iskolákat a középfokú oktatás utáni (posztsekunder) szakmai iskolák szisztematikus továbbfejlesztésével hozták létre. Időközben kiépült a szakköznevelési országos méretű hálójára. (...)

A szakköznevelési iskolák legtöbbször több szakirányt kínálnak, és részlegeik működnek a különböző székhelyeken. A szakköznevelési iskolákat a különböző községek, községi szövetségek vagy privát testületek működtetik. A szakköznevelési iskolák hallgatói létszáma a kisebbekben az ezer fő, a nagyobbakban 8000-en is tanulnak.

A szakköznevelési iskolák a következő szakterületeket kínálják: természeti erőforrások, technika és közlekedés, kereskedelem és igazgatás, turisztika, élelmezés- táplálkozás és gazdaság, szociális és egészségügyi területek, kultúra és humanisztika valamint pedagógia. A **szabályos tanulmányi idő** a szakköznevelési iskolákon 3,5 vagy 4 évet (140-160 heti órát) foglal magába. A tanulmányok alap- és szakstúdiumokat, szabadon választható szaktárgyakat, gyakorlatot valamint egy vizsgadolgozatot foglalnak magukba. Az oktatási programokat az oktatási minisztérium erősíti meg, a tantervekről az egyes főiskolák döntenek.

(.....)

A szakköznevelési iskolák jellemző sajátosságai:

- a felvétel feltétele egy szakmai alap (első) képzés, vagy az érettségi abszolválása;
- a hallgatók kiválasztása a főiskolák részéről egy országosan érvényes pályázati és kiválasztási eljárás keretében történik;
- a szakköznevelési tanulmányok főiskolai végzettséggel (képzettséggel) érnek véget;
- a normál tanulmányi idő 3,5 vagy 4 év, a hallgatók jogosultak arra, hogy a tanulmányaik abszolválására még egy kiegészítő évet fordítsanak;
- valamennyi tanulmány tartalmaz egy praktikumot, legkevesebb 20 heti óra (egy szemeszter) időtartamban;
- a képzési lehetőségek ingyenes igénybe vétele;
- a szakköznevelési iskolák fenntartói a községek vagy privát testületek, szakköznevelési iskolák fenntartásában nem működnek állami szervezetek;
- a kutatásban és a fejlesztésben az együttműködés a regionális szervezetekkel és szakterületekkel.

A szakfőiskolák (AMK – intézmények)

Az első szakfőiskolák (AMK – intézmények) hivatalosan 1996 augusztus 1-én kerültek megalapításra. (...) Az AMK – diplomák egyértelműen szakmai jellegűek, és egyetemi felsőfokú képzést nyújtanak. Az AMK – intézmények abszolvensei jogosultak olyan feladatra, amely a tervezési-, a fejlesztési- és a vezetői területeken kvalifikált munka elvégzését igényli.

Az AMK – intézmények a gyakorlatban multidiszciplináris szakfőiskolák, és a felkínált tanulmányok a különböző területek kurzusait tartalmazzák. Emellett lehetőséget kínálnak alkalmazotti kutatások folytatására is.

Valamennyi AMK – intézmény a tanulmányok egész sorát kínálja fel, a tanulmányok tartalma az egyes AMK intézményekben eltérő lehet. A szakfőiskolai studium egy AMK – intézményben (...) alapstudiumból és szakmaorientált fő studiumból áll. A tanulmány alkotórésze egy üzemi gyakorlat, valamint egy záró dolgozat is, és a képzés három, és négy és fél év közötti időtartamot foglal magába.

Egy eredményes abszolvens valamely AMK – intézményben akadémiai (egyetemi) végzettséget szerez és megkapja az un. „AMK –diplomát” (*AMK tutkinto*)

(.....)

Az AMK – diploma (Szakfőiskolai szint)

Megújuló nyersanyagok

AMK – diploma – mező- és erdőgazdasági szakterület:

- diploma – mezőgazdasági szakterület,
- diplomás mérnök – erdőgazdasági szakirány,
- diploma – kertépítési szakterület,
- diploma – környezetismereti szakterület,

Közlekedés és technika

AMK – diploma – műszaki terület:

- mérnöki diploma,
- építészmérnöki diploma,
- környezetvédelmi szakirányú – diploma,

AMK – diploma – tengerhajózási szakterület:

- diplomás tengerészkapitány,

AMK – diploma – textiltechnikai és ruházati szakterület

Igazgatás, ügykezelés és kereskedelem

AMK – diploma – kereskedelmi és igazgatási szakterület

AMK – diploma – turisztikai szakterület

Vendéglátás és háztartás-gazdaságtan

AMK – diploma – vendéglátó szakterület

Szociális szolgáltatások és egészségápolás

AMK – diploma az egészségügyi ápolási területen:

- diplomás betegápoló,
- diplomás betegápoló a nyilvános egészségügyben,
- diplomás szülésznő,
- diplomás fizioterápiás,
- diplomás lábápoló,
- diplomás fogápoló,
- diplomás fogtechnikus,
- diplomás ortopéd technikus,
- diplomás optikus,
- diplomás orvosi műszaki asszisztens,
- diplomás radiológiai asszisztens,

AMK – diploma a szociális szolgáltatás területén;

AMK – diploma a szociális szolgáltatás és a kultúra területén;

AMK – diploma a szociális szolgáltatás és az egészségápolás területén:

- diplomás betegápoló speciális feladatokkal,
- diplomás betegápoló a nyilvános egészségügyben,
- diplomás fizioterápiás,

AMK – diploma a szociális szolgáltatás, az egészségápolás és a pedagógia területén:

- diplomás betegápoló speciális feladatokkal

AMK – diploma – diakónius és testnevelői szakterületen

Kultúra

AMK – diploma – művészi, kézműipari és művészeti formatervezés (desingn) szakterületen:

- diplomás kézműves művész,
- diplomás dekoratőr,

AMK – diploma – kulturális emlékek megtartása szakterület:

- diplomás konzervátor

AMK – diploma – képzőművészeti szakterület:

- diplomás művész

AMK – diploma – művészeti és média szakterület:

- diplomás művész,
- diplomás kommunikációs- és média technikus,

AMK – diploma – zenei szakterület:

- diplomás pop- és jazzmuzsikus,
- diplomás zenetanár a pop- és jazzzene területén,

AMK – diploma tánc- és színjátszás szakterületen:

- diplomás tánctanár,
- diplomás színésztanár,

Szellemtudományok és nevelés

diploma – sport szakterület:

diploma – ifjúsági munka és szabadidős tevékenység

A hallgatók külföldi tartózkodása-, tervezés és pályázás

Külföldi stúdium: Mikor, hol, mennyi ideig?

Mind több hallgató tervezi azt, hogy legalább tanulmányai egy részét valamely külföldi felsőoktatási intézményben abszolválja. Ez abból is következik, hogy a munkaerőpiaci esélyek az egységes európai térségben aktív nyelv-, mentális- és országismerettel lényegesen jobbak, mint enélkül.

Ma az európai creditrendszer (*European Credit Transfer System*) rövidítve *ECTS* révén az egyetemi beszámítási pontok igazolása, átvitele és elismerése a kredit pontok révén lehetséges, ebből következően a külföldi tanulmányok nem feltétlenül jelentik a tanulmányi idő meghosszabbítását. A „**mikor?**” kérdése relatíve egyszerűen megválaszolható. A gyakorlatban célszerű, ha erre az elődiploma eredményes megszerzését követően kerül sor, vagyis abban az időpontban, amikor a jelölt már elsajátítja a szaktudományi alapokat és világossá válik számára, hogy hol tudja a hazai tanulmányait külföldi tanulmányokkal kiegészíteni és gazdagítani. Egyébiránt az ismeretek közvetítésének megismétlése elveszett idő lenne.

Emellett a diplomamunka elkészítését megelőzően folytatott tanulmányok azért is hasznosak, mert lehetővé teszik új szemléletmódok, vélemények, ismeretek hasznosítását, a kutatások legújabb eredményeinek és az egyéni tapasztalatoknak a felhasználását.

A „**milyen hosszú ideig tartson a külföldi tartózkodás?**” kérdésének eldöntését a kitűzött célok határozzák meg. A hallgatók számára egy-két szemeszter mindenképpen elegendőnek látszik. A diplomások esetében ez az időtartam a kutatási megbízatástól függően rövidebb, vagy hosszabb lehet. Emellett azonban egyéb tényezők - mint például a nyelvismeret, a tanulmányi célállomás adottságainak ismerete, a már működő tudományos kapcsolatok minősége, és nem utolsósorban a felkészültség szintje is befolyást gyakorolhatnak a tartózkodás időtartamának eldöntésére. A legtöbb esetben célszerű először egy olyan tartózkodást tervezni – egy nyelvtanfolyam elvégzése, vagy az intézmények között működő kapcsolatok keretében végzett tanulmányok – amely segíthet abban, hogy a későbbi kutatásokhoz kapcsolódó nyitott kérdéseket előzetesen tisztázzák.

Nyitva marad még a „**hol?**” kérdése. Néhányan Németországban is igyekeznek nyomon követni a felsőoktatási intézmények rangsorát, és az újabban használatos „elitképzés”-t követve igyekeznek az egyik vagy másik lehetőség mellett állást foglalni, és külföldön olyan intézményt találni, amely megfelel az elit-egyetem szerepének. Az Északiak számára a már hosszú ideje működő, a lehető legszélesebb népoktatásra épülő tradíció, valamint közel a népoktatás kezdetének idejétől létrejött szisztematikusan szervezett iskolaügy következtében egy olyan oktatáspolitikai rendszer valósul meg, amely a szellemi képességek kibontakozását a legnagyobb mértékig támogatja. Éppen ezért az elitképzés perspektívája nem alakult ki, vagyis ez a képzési forma ebben az értelemben nem található.

Bizonyos az, hogy az Észak legrégebbi egyeteme, hogy csak egy példát vegyünk a Carolina rediviva a svéd Uppsalában egy fejlődő nagy hagyományú almamáter rangját élvezi, de Svéd Egyetemnek, vagy Északi Egyetemnek soha nem tartja magát. Nagyon sokszínű és differenciált régóta az a kép, amelyet a különböző felsőoktatási intézményekben szétszórta működő intézetek, szemináriumok és tanulmányok mutatnak ahhoz képest, hogy egy általános ajánlást az egyik vagy másik intézetről megfogalmazhatnánk.

(....)

A már elsajátított nyelvismeret és hasonlóan a személyes kívánságok, vonzódások, vagy egyéni adottságok a fontosak ahhoz, hogy egy tanulmány helyének megválasztását legitim módon befolyásolják.

(.....)

Ebből következően mindenekelőtt általában tanácsos a különböző faktorok egész sorát figyelembe venni az alkalmasnak látszó tanulmányi hely kiválasztásakor. Mindenki kérdezze meg önmagát, hogy mit akar, eközben hasznosítson minden olyan összegyűjthető információs forrást, amelynek alapján el lehet dönteni a célt, miközben egy lehetőleg átfogó és pontos kép alakul ki a pályaválasztásról.

■ Teljesidejű nappali tanulmányok

Noha egy teljesidejű tanulmány külföldön elvileg lehetséges, azoknak a száma, akik teljes tanulmányaikat külföldön akarják abszolválni, a korábbiakhoz hasonlóan a jövőben is határok között tartott.

Annak a számára, aki későbbi szakmai pályáját külföldön akarja folytatni, vagy olyan végzettséget akar szerezni, amelyhez Németországban nincsenek meg a lehetőségek, a teljesidejű külföldi tanulmányok számos előnnyel járnak. A megszerzett ismeretek, az idegen nyelvi felkészültség és a vendéglátó országban kialakított kapcsolatok azok számára is előnyökkel járnak, akik szakmai tevékenységüket egy globális jellegű gazdasági körben képzelik el, vagy nemzetközi szervezetben kívánnak dolgozni.

Vannak azonban fontos tényezők, amelyeket mindenekelőtt meg kell gondolni. Ezek keretében semmiképpen nem lehet figyelmem kívül hagyni a tervezett célok elérésének finansziális biztosítását. Aki egy skandináviai üdülés horribilis költségeit a más országokban tapasztalt alacsonyabb költségekkel a mindennapokban összehasonlítja, az részben képet kaphat arról, hogy az élet az északi országokban nagyon drága. Részben drágább, mint Németországban, ugyanakkor ismerni kell azt a gyakorlatot, hogy a külföldi pályázóknak az északi országba történő beutazásuk előtt az ott tartózkodásuk időtartamára egy biztos finanszírozást kell igazolniuk. Annak a lehetőségét, hogy „alkalmi munkával” biztosítja valaki az anyagi feltételeket, a fogadó ország nem akceptálja, és a gyakorlatban is nehezen képzelhető el ennek megvalósítása, mert az egyes szemináriumok, vagy kurzusok költsége az egyes felsőoktatási intézményekben elvileg a felhasznált munkaórák számától függ, és ez egy teljesidejű tanulmányhoz 40 heti órát is elérhet.

Más oldalról az észak-európai országok oktatási minisztériumai a külföldi pályázók esetében – mindenekelőtt akkor, ha egy diplomát a korábbi tanulmányaik során már szereztek – behatárolt mértékben tudnak ösztöndíjas kilátásokat biztosítani ahhoz, hogy a hallgató az adott férőhelyet megpályázhassa. Közelebbit mindenütt az illetékes nagykövetségek tájékoztatóiból lehet megtudni.

Aki teljesidejű tanulmányai során Németországban egy olyan szabályozott szakmát kíván elsajátítani, mint az ügyvéd, az orvos, az állatorvos, vagy a pedagógus, és munkáját a későbbiekben a közszolgálatban kívánja folytatni, annak az alkalmazási feltételekről, illetve az érvényes szakmai képzési követelmények irányelveiről előzetesen pontosan tájékozódni kell.

■ Résztanulmányok

A normális esetben legcélszerűbb és leggyakrabban igénybe vett variáns az egy vagy két szemeszteres tanulmány külföldön. Ez a gyakorlatban egy olyan eredményesen befejezett alaptanulmány, illetve megszerzett diploma után következhet, amelyben a hallgató az általa tanult szaktárgyakból megfelelő áttekintésre tett szert.

Egy külföldi tartózkodás a tanulmányok befejezéséhez akkor ajánlott, ha a diplomamunka a vendéglátó országgal kapcsolatos, vagy levéltári és irodalomtudományi tanulmányok esetében a tartózkodás feltétlenül szükségesnek látszik.

Feltétlenül ajánlatos egy résztanulmány azoknak a hallgatóknak, akik az adott ország földrajzával, történelmével, kultúrájával, vagy nyelvével foglalkoznak.

Annak, aki egy német felsőoktatási intézményben beiratkozott hallgató, és tanulmányai folytatása érdekében egy észak-európai felsőoktatási intézménybe kíván menni, feltétlenül szükséges a diáktitkárságon, az egyetemi külügyi irodában, illetve a megbízottaknál időben tájékozódni arról, hogy résztanulmányai megkezdése előtt milyen megoldandó feladatokra kell figyelmet fordítania. A legtöbb hallgató a külföldi tanulmányai idejére szabadságot kívánja magát. A kiiratkozástól azért tanácsoljuk el a hallgatókat, mert ez adott körülmények között veszélyeztetheti a hallgatói férőhelyet, vagy a biztosítási védelem elvesztéséhez vezethet.

■ Integrált külföldi tanulmány

Az integrált külföldi tanulmányok (*Integrierte Auslandsstudiengänge – IAS*) olyan együttműködési megállapodásokra épülnek, amelyeket német felsőoktatási intézmények egy vagy több partnerintézménnyel működtetnek. Ebben az esetben a tanulmányok tartalma összehangolt, így a külföldi tanulmány a hazai tanulmány kötelező alkotórésze.

Ennek keretében gyakran felkínálnak gyakorlatokat. Ezeknek a megállapodásoknak az alapján a megszerzett tanulmányi teljesítmények elismerése eleve biztosított és lehetséges egy olyan kettős diploma kiállítása, amelynek előnyeit a globális munkaerő piacon nem lehet alábecsülni.

■ Képzési kínálatok diplomások számára

Az első, korán megszerzett *Bachelor* vagy *Master* diploma angolszász példája érvényesül az északi országok számos felsőoktatási intézményében. Ehhez kapcsolódik egy ismeretmélyítő tanulmány, egy specifikus tudományos szakemberképzés keretében. Gyakran ezeket a lehetőségeket – különösen amennyiben a doktori fokozat elnyeréséhez vezetnek – konkrét tanulmányi programok keretében kínálják fel. Az észak – európai országok felsőoktatási intézményeiben egy célzott és támogatott internnacionalizálódás jegyében a megfelelő tanulmányi programokat és más postgraduális tanulmányokat időközben sok helyen részben, vagy egészben angol nyelven kínálják fel. Ezáltal megszűnik az a nyelvi sorompó, amely a nem nyelvszakos hallgatóknál gyakran az ilyen programokon való részvétel leküzdhetetlen akadályát jelentette. A doktoranduszok és a fiatal kutatók számára felkínált rövididejű tanulmányok is lényegesen hatékonyabbak és vonzóbbak az előremutató nemzetközi kutatási kooperációkban az angol nyelv használatával.

■ Nyelvtanfolyam

Egyébként az egyetemi oktatás az észak-európai felsőoktatási intézményekben természetesen túlnyomóan az adott ország nyelvén történik.

A rendes nappali tanulmányok esetében ebből következően a megfelelő nyelvismeret alapvető előfeltétel.

A vendéglátó főiskolák a tanulmányokra bocsátást megelőzően általában igazolást kérnek a megfelelő nyelvismeretről, vagy nyelvi vizsgát írnak elő. Amennyiben a jelölt nem rendelkezik megfelelő nyelvismerettel, akkor a nyelvtanfolyam a külföldi tanulmány előkészítésének elengedhetetlen része.

Néhány északi ország felsőoktatási intézménye tanulmányi előkészítő tanfolyamokat kínál integrált nyelvoktatással, más esetben az előadásmentes időben nyári egyetemi nyelvkurzusokat vagy un. nyári egyetemeket szerveznek, amelyeken nyelvtanfolyamok ugyancsak működnek. A nyelvismeret mellett a különböző rövid programok keretében értékes és hasznos ismereteket lehet szerezni az adott országról általában, illetve annak történelméről, kultúrájáról és politikájáról. Németországban a régió országainak nyelvét gyakran el lehet sajátítani népfőiskolai programok keretében, és a német egyetemek is gyakran rendeznek nyelvi képzést az egyes szaktárgyak hallgatói és a vendéghallgatók számára a skandináv, az északi és finnugor szemináriumok és intézetek közreműködésével.

- ➔ A DAAD évente februárban kiadja az európai felsőoktatási intézményekben szervezett nyelvkurzusok jegyzékét. A könyvet a könyv kereskedelemben el lehet érni, de direkt megrendelhető a W. Bertelsmann Verlag (kiadó)-nál Bielefeldben (Telefon: 05 21/9 11 01 11. www.wbv.de) címen.

■ Külföldi gyakorlatok és famulatúrák

Kiegészítésként vagy alternatívaként a külföldi tanulmányok keretében lehetséges a külföldi gyakorlat megvalósítása is. Néhány tanulmány esetében a külföldi gyakorlat máris kötelező. Egy rátekintés a szakma külföldi világára nagyon ösztönző lehet, és adott körülmények között lendületet ad a jövőbeni munkahely kiválasztásához is.

A külföldi gyakorlati helyek közvetítését különböző szervezetek széles köre végzi. A lehetőségekről az egyetemek külügyi intézetei, illetve más megbízottak adnak felvilágosítást.

A mérnök- és természettudományos szakok hallgatói Németországban (és más országokban is) az *International Association for the Exchange of Students for Technical Experience – IAESTE* szervezeteihez fordulhatnak. A IAESTE a felsőoktatási intézmények keretében képviselteti magát, illetve Németország esetében a DAAD különböző hivatalai adnak felvilágosítást. A közgazdaságtudományok esetében az *Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales – AIESEC* szervezetei illetékesek azoknak a szakmai kapcsolatoknak a szervezésében, amelyek a felsőoktatási intézményekben ugyancsak elérhetőek. Azoknak az orvostanhallgatóknak, akik a harmadik klinikai szemeszterüket befejezték, és egy hathetes korházi gyakorlatot (famulatúrát) már teljesítettek, fennáll a lehetőség a külföldön folytatott gyakorlat megvalósítására. Közéleti felvilágosítást az adott intézményekben, illetve Németország esetében a német orvosjelöltek csereszolgálatánál (*Deutsche Famulantaustausch – DFA*) lehet kapni. Megkeresésre a külügyi hivatalok képviselői, a DAAD vagy a Goethe Intézet is rendelkezésre áll.

■ Asszisztens tevékenység, lektorok közvetítése

Egy tanszékhez hozzákapcsolt személyes asszisztensi tevékenység az észak-európai országok felsőoktatási struktúrájában lényegesen ritkább, mint Németországban. Az ilyen asszisztensi munkát szinte mindenkor a tudományos utánpótlás támogatásának szolgálatába állítják, ebből következően csak kivételes esetekben nyitottak ezek a lehetőségek külföldi pályázók számára.

Az utóbbi időben Svédországban találkozunk olyan esetekkel, amelyek keretében a szakszervezet arra törekszik, hogy az idegennyelvi lektori helyek betöltésénél is hazai jelölteket támogasson elsősorban- a külföldi pályázókkal szemben. Ilyen pályázatokra természetesen csak a konkrét intézmény által kiírt lektori állások adnak lehetőséget. Emellett a DAAD közvetít német nyelvi lektorokat, irodalmi, honismereti oktatókat, szaknyelvi lektorokat (a német gazdasági / közgazdasági nyelv témakörében, stb.) illetve szaklektorokat.

(.....)

Egy lektori állást a pályázó befejezett tanulmányai esetén célozhat meg – a gyakorlatban germanisztika fő- vagy mellékszak elvégzése után – és lehetőleg oktatói gyakorlattal a „német, mint idegen nyelv” tanításában. A korhatár 35 év, a maximálisan támogatott időtartam öt év.

➔ A lektori állásokat minden év őszén a *ZEIT* c. újság, illetve a *DUZ* (*Deutsche Universitätszeitung*), valamint az Internet a www.daad.de címen teszik közzé.

Pályázati eljárások

A teljes tanulmányokra bocsátás esetén a finn felsőoktatási intézményben működik a numerus clausus és a pályázat - valamint a kiválasztási eljárás rendszere. Jelenleg évente összesen 66 ezren pályáznak a tanulmányi helyek elnyeréséért, akik közel felének teszik lehetővé a tanulmányokat. Felvételi vizsgát a gyakorlatban a külföldi pályázóktól is megkövetelnek, amennyiben Finnországban egyetemi végzettséget kívánnak megszerezni. Azoknak a fiataloknak, akik rövid tanulmányok keretében csupán egy-két szemesztert kívánnak Finnországban tanulni, legjobb, ha az Európai Unió csereprogramjait veszik igénybe. Ezenkívül az egyes felsőoktatási intézmények között a bilaterális megállapodások egész sora működik, amelyek keretében az intézmények készséggel biztosítanak tanulmányi helyet a hallgatóknak.

■ Tanulmányokra bocsátási előfeltételek és eljárások

Finnország aláírja annak az Európai Megállapodásnak, amely a felsőoktatási tanulmányokra jogosító bizonyítványok kétoldalú elismeréséről intézkedik.

A német (és más aláíró országbeli) érettségi vagy egy ezzel egyenértékű végzettséget Finnország mint a felsőoktatási tanulmányokra jogosító okmányt elismeri. A pályázók tanulmányokra bocsátásánál egy finn egyetem esetében a definitív döntésnél figyelembe veszik az érettségi bizonyítvány átlagérdemjegyét, valamint a felvételi vizsga eredményét. A konkrét felvételi eljárásokról és kritériumokról, annak mércéjét tekintve az egyes felsőoktatási intézmények döntenek. Ebből következően annak a pályázónak, aki Finnországban teljesidejű tanulmányt akar folytatni, igen fontos időben – vagyis a felvételt megelőzően egy évvel – az illetékes finn felsőoktatási intézmény külügyi hivatalával a kapcsolatot felvenni annak érdekében, hogy a pályázás és a tanulmányokra bocsátás konkrét elemeiről felvilágosítást kérjen. A **pályázati határidő** felsőoktatási intézményenként különböző, de legtöbbször januártól májusig tart.

■ Nyelvi előfeltételek

Miközben a különböző észak-európai országokban az indo-európai, észak-germán nyelveket beszélik, - amely a német nyelvvel kisebb – nagyobb mértékben rokon -, a finn nem ezek sorába, hanem a finn-ugor nyelvek családjához tartozik. A szavak és a nyelvtani struktúrák ebből következően első pillanatra igencsak idegenek, és csupán idegen- és jövevény-szavakként asszociálódhatnak.

Mivel Finnország hivatalosan kétnyelvű ország, a svéd, mint második hivatalos nyelv használatával, a finn mellett a svéd nyelvet is megtalálhatjuk az egyetemen használt oktatási nyelvként. Ez különösen érvényes az ország két svédnyelvű egyetemén, az *Åbo akademi*-en és a Svéd Kereskedelmi Főiskolán. A Helsinkii Egyetem és a Helsinkii Műszaki Egyetem – hasonlóan a négy művészeti főiskolához – mindkét nyelven felkínál tantárgyakat.

A finn állam általában támogatja a polgárok kétnyelvűségét, ebből következően különböző kurzusokat kínál az ország polgárainak idegennek tűnő második hivatalos nyelvből, amely választási kínálat a finn egyetemeken is megtalálható. A teljesidejű tanulmányokat végző külföldi hallgatóktól intenzíven elvárt az a magatartás, hogy a finn vagy a svéd nyelvi kurzust a tanulmányi programjaikba felvegyék. Néhány szakon már a pályázat időpontjában megkövetelik a finn vagy a svéd nyelv ismeretét.

Finnország azon fáradozik, hogy a Finn Nemzetközi Mobilitási Központ (CIMO) szolgálja a finn nyelv elterjedését külföldön. A CIMO támogatásával a következő egyetemek kínálnak északi, vagy finnugor szemináriumokat a német egyetemeken a finn nyelv oktatása jegyében: Bayreuth, Berlin (Humboldt Egyeteme) Bonn, Drezda, Erlangen, Frankfurt, Oder, Greifswalds, Göttingen, Hamburg, Kiel, Köln, Lipcse, Mainz, München, Münster, és Regensburg. Svéd nyelvi kurzusokat kivétel nélkül felkínálnak a német egyetemek északi intézetei is.

→ A DAAD évente februárban kiadja az európai felsőoktatási intézményekben működő nyelvkurzusok jegyzékét. Itt Finnország kínálata is megtalálható. A kötet a könyvkereskedelemben kapható, de direkt is megrendelhető a W. Bertelsmann Verlag in Bielefeld (T.:05 21 9 11 01-11, illetve a www.wbv.de) címeken. Aki a külföldi pályázók közül tanulmányainak nagyobb részét angol nyelven kívánja folytatni Finnországban, vagy angol nyelven alapismeretekkel rendelkezik a tanulmányok tartalmáról, az egy olyan tanulmányi helyet kaphat, ahol megkövetelik a jó angol nyelvismeretről szóló igazolást.

■ A tanulmányi idő beszámítása és a hozott érdemjegyek, teljesítmények elismerése

Azóta, hogy Finnország 1995-ben csatlakozott az Európai Unióhoz, érvényesek a felsőoktatási végzettség kétoldalú elismerésének EU előírásai. Ezenkívül Finnország aláírta az UNESCO konvenciót az akadémiai (egyetemi) tanulmányok, diplomák és fokozatok elismeréséről, és hasonlóan aláírta az Európa Tanács Konvencióját a tanulmányokra bocsátási jogosultság és a tanulmányi teljesítmények elismeréséről.

Amint a tanulmányokra bocsátásoknál erre már utaltunk, Finnországban a tanulmányi idő beszámításáról, valamint a hozott tanulmányi eredmények elismeréséről végezetül az illetékes egyetem, vagy főiskola, illetve az egyes intézet dönt.

Hasonló elvek érvényesülnek fordított irányban a Németországba való visszatérés esetén; éppen ezért már a Finnországban sorrakerülő résztanulmányt megelőzően a kiutazás előtt célszerű a német egyetemi, főiskolai oktatókkal, illetve az egyetemi külügyi hivattal tisztázni az adott intézmény visszatérés utáni elvárásait.

A finn tanulmányi végzettség-, illetve az akadémiai (egyetemi) fokozatok elismeréséről teljes külföldi tanulmány esetén a tartományok kultuszminisztériumai nyújtanak tájékoztatást.

Külföldi stúdium – költségek és támogatás

Tandíjak

Finnország felsőoktatási intézményeiben a tanulás általánosan tandíjmentes. Ugyanakkor azoknak a teljesidejű tanulmányt végző külföldi hallgatóknak, akik tanulmányaikat egy finn felsőoktatási intézményben kívánják befejezni, mindenképpen kötelező – tagdíjfizetéssel járó – tagsággal rendelkezniük az adott egyetem vagy főiskola diákszövetségében. A tagdíj viszont tartalmazza a betegbiztosítási járulékot is. A diákszövetség tagjai ezenkívül további kedvezmények és árcsökkentések előnyeit élvezhetik. A postgraduális tanulmányokat folytató szakemberek, valamint a politechnikai főiskola hallgatói is a diákszövetség tagjai lehetnek egyéni kívánság alapján.

Finanszírozási lehetőségek

■ A DAAD ösztöndíjai

Tekintettel arra, hogy a fejezet kizárólag a német fiatalok által pályázható DAAD ösztöndíjakat mutatja be, ennek részletes ismertetésétől eltekintünk. Ugyanakkor jelezzük, hogy az érdeklődők a különböző programokról, illetve a pályázatokhoz szükséges nyomtatványokról interneten is kaphatnak tájékoztatást, illetve ugyaninnen lehívhatnak dokumentumokat is:

www.daad.de/info-f-d/foerderprogramme/stipendiendatenbank/startseite/index.html

■ A vendéglátó országok ösztöndíjai

Az észak-európai államok aktuális ösztöndíj kínálatairól az egyes országokban működő nagykövetségek nyújtanak tájékoztatást.

■ Az Európai Unió programjai

(...) A SOKRATES/ERASMUS által nyújtott csereprogramokról a különböző országokban működő képviseletek mellett a DAAD EU munkacsoportjai és az egyetemi külügyi hivatalok is adnak tájékoztatást.

→ A DAAD évente megjelenteti a Studienland EU – Kooperationsaktivitäten deutscher Hochschulen c. kiadványát. Az interneten a következő címen lehet tájékozódni a SOKRATES keretében választható felsőoktatási intézményekről:
www.europa.eu.int/comm/education/socrates/erasmus/institutions/default.htm

■ Egyetemi, főiskolai partnerségek

A német egyetemek és főiskolák és az észak-európai egyetemek és főiskolák kapcsolatának hálózata szoros együttműködést teremtett és állandóan bővül. Jelenleg 513 német-finn kooperációs kapcsolat működik.

(.....)

Bővebb tájékoztatást az egyetemi és főiskolai kooperációkról a rektori konferencia internet kínálatáról lehet hívni: www.hochschulkompass.de

■ Szponzorok

Az egyéb támogatási lehetőségekről a privát szponzorok, mint például a vállalatok, az alapítványok és a különböző szervezetek közreműködéséről az ipari és kereskedelmi kamarák nyújtanak felvilágosítást. Ebben az esetben természetesen elsősorban az Észak-Európával kapcsolatot ápoló gazdasági szervezetek jöhetnek számításba.

(.....)

Külföldi – BAFÖG

Mit támogat?

A BAföG (Bundesausbildungsförderungsgesetz – Szövetségi Képzéstámogatási Törvény) keretében a német fiatalok támogatást kaphatnak az Európai Unió valamennyi felsőoktatási intézményében folytatott tanulmányaikhoz a záró-, illetve államvizsga letételéig.

Tekintettel arra, hogy a hivatkozott törvény a német fiatalok külföldi tanulmányait támogatja, ismertetéséről eltekintünk. A szöveg megtalálható a németnyelvű országmappában az A 36.1 – 08/02 és az A 36.2 – 08/02 oldalain, illetve az alább megadott forrásban.

Élménybeszámoló: Egy csipetnyi kaland Európa periferiáján

Thorsten Kuschmann 2000 januárjától májusig Tamperében tanult.

Bár az ember egy magasan technicizált európai országban találja magát, hamar világossá válik, hogy egy teljesen más kultúrával találkozik. Nemcsak a klimatikus körülmények extrémek, hanem a finn társadalom is a szokatlan, de egyidejűleg nagyon érdekes. A következő áttekintés ezt a megállapítást többoldalúan megvilágítja.

Megérkezés

Tampere rendelkezik egy piciny repülőtérrel, amely messze a városközponttól terül el. Ezért tehát döntő fontosságú, hogy mindjárt rendelkezünk svéd pénzzel, mert 19 óra után a repülőtér és a város között semmilyen busz nem közlekedik, így taxival kell utazni (25 euro). Ajánlatos az is, hogy az érkező intenzív kapcsolatot ápoljon tanulmányai segítőjével, a ttorral, mert nagyon kellemetlen lehet 25 fok mellett a lakáskulcsra várni. Vagyis egy megfelelő öltözködés szükséges és célszerű, hogy egy Handy (mobiltelefon) is kéznél legyen.

Öltözködés

Amennyiben valaki egy téli utazás mellett dönt Finnországba, akkor érdeklődjön az extrém téli öltözködés iránt, de máris felhívjuk a figyelmet a jó cipő és kesztyű különös fontosságára. Aki látogatást tervez a Lappföldön, annak figyelembe kell venni az eszkimóöltözködést. Tanácsos sportruhát is magunkkal vinni, mert a zártermi és a szabadidős lehetőségek hosszú sora kínálkozik sportolásra, és ezek között nemcsak téli sportokat találunk.

(...)

Tipp: Működnek használtruha piacok – és számos nemzetközi piac, a hazautazás előtt állóknak is – ahol például ruhákat, de mobiltelefonokat is adnak – vesznek.

Lakáslehetőségek

Azt hittem, hogy egyet és mást meg lehet szokni, de rosszul gondoltam. A diákotthonok minősége külsőleg eltérő, miközben ára hasonló... (kb.170-200 euró). Ehhez figyelembe kell venni azt, hogy nem gond egy szobát találni, ha valaki időben gondol erre, vagyis az egyetemi külügyi hivatal tanácsára gyorsan lép, és sürgősen faxot küld Finnországba.

A kapcsolat a szomszédokkal egy külön dolog. Én elfogadtam azt a bizonytalan élvezetet, hogy két olyan emberrel lakjak együtt, akiknek teljesen más a felfogásuk a lakóközösségi életről, mint nekem. A lakás teljesen koszos volt, lelakott, a toalettről szó se essék, és a konyha használata kalandos. Én voltam az egyetlen, aki takarított; az a kísérletem, hogy egy takarítási tervet készítek, teljesen értetlenségbe ütközött és értelmetlen is volt, mert a lakóközösségben alig volt egymás közötti kommunikáció. Én a tisztaságot szeretem, és ezért fáradságot nem kímélek, de teljesen lehetetlen volt a finnekkel valamilyen kapcsolatot felvenni, ha ezt ők nem akarták.

A házon belül is igen ritka volt a kapcsolat, ha az ember a külföldi hallgatókhoz közeledett is, ennek hamar vége lett. Ugyanakkor léteznek nagyon szép diákszállások is, valamennyi szaunával és ingyenes fitness stúdióval felszerelve, ezeket azonban nagyon keresni kell.

Tipp: Ha a Hervanta-ban kap egy címet, akkor igyekezzen gyorsan elcserélni.

Létfenntartási költségek

Aki azt gondolja, hogy a benzinárak Németországban túlzottan magasak, annak Finnországba kell utaznia és tankolni. Finnország egy kimondott jóléti állam, de az ehhez tartozó adók mindent elvisznek. Az alap élelmiszer-cikkek tehát drágábbak, mint itt, ha valaki dohányzik és italt is kíván fogyasztani, akkor a pénzügyi lehetősége nagyon hamar beszűkül. Tehát a pénzügyeket jól meg kell tervezni, mert az élet nagyon drága és alig lehet munkát találni, kivéve talán a német nyelvtanári lehetőséget.

Egyébként nem probléma egy finn bankban folyószámlát nyitni, mindenesetre az átutalási díjak Németországból nagyon drágák. Ajánlatos tehát egy postai takarékkönyv nyitása. Tekintettel arra, hogy az ERASMUS pénze a visszaérkezés után négy hónappal jelent meg a bankszámlámon, újlag csak arra tudom a figyelmet felhívni, hogy a pénzügyeket nagyon jól meg kell tervezni, ugyanis nekem egy nagyon szép utazásom volt a Lappföldön, de gyakorlatilag csődbe mentem. A *TAMY* (*Tampere University Student Union*, www.tamy.fi) olcsón adott hitelt, de ne felejtsük el, hogy ezt a pénzt vissza is kell fizetni.

Mindenekelőtt az első napokban minden lehetséges dologért a kauciók (letétek) egész sorát kell fizetni, amihez célszerű mintegy 200 eurót tartalékolni. Természetesen a pénzt visszakapja az illető, de csak akkor, ha ismét elmegy érte. Mindenképpen szükséges azonnal egy Handy-t (kézitelefons) vásárolni, enélkül az ember a társadalmi életből kizárja magát. Semmilyen szerződés, hanem egy finn Prepaid-kártya.

Tipp: Célszerű érdeklődni a német nyelv tanításának lehetőségéről Finnországban. Ehhez egy jó beszélgető partner itt Rainer Domisch, a Finnországban működő Goethe Intézet német nyelvvel kapcsolatos szaktanácsadója (E-mail: rainer.domisch@oph.fi). Felejtse el a Nokiát, aki nem tud finnül beszélni.

Utazási tippek

Télen feltétlenül utazást kell tenni a Lappföldön, de csak alkalmas felszereléssel, ami magától értetődik. Az országban lehet autót kölcsönözni és egy teljesen érintetlen északi tájat megnézni, különösen ajánlatos a Lofoten szigetek és a Norvég Nemzeti Park megtekintése. Oroszország, Svédország és a balti államok között jó a kapcsolat, számos utazást szerveznek az egyetemek; de mindenekelőtt Oroszországba nem célszerű a saját szakállára utazni valakinek (vízum és egyéb problémák). Helsinkiben mindenesetre gyorsan eltűnik az unalom, mert Finnország kulturális élete ebben a városban zajlik. Az egyetem kirándulásait a középkori várak megtekintésére célszerű igénybe venni, mert nagyon kellemesek, és mert a Neuschwanstein fenn a magas Északon nem található.

Tipp: Amennyiben lehetséges célszerű megkísérelni a részvételt a Tamy által szervezett kohó-hévtvége kirándulásokon a finn természetben.

Az egyetem

Tamperében mintegy 13 000 hallgató tanul, ami azt jelenti, hogy a finn viszonyokhoz képest az egyetem viszonylag nagy. A meglátásom szerint a Campus és a tantestület egyaránt könnyen áttekinthető. A professzoroknál gyakorlat a rövid határidejű terminusok megadása, amit szívesebben vesznek igénybe a „szegények”, a finnek ugyanis nem túlzottan internacionálisak ebből a szempontból. Ez egy megkülönböztetett jelentőségű figyelemmel kísérés, amelyhez élenjáró infrastruktúra kapcsolódik. Nincs üres pad az előadásokon, és semmilyen várakozás a Mailcomputernél. A tamperei Uni 400 számítógéppel rendelkezik a legmodernebbek közül, amelyeknek közvetlen összeköttetésük működik az olyan internethez, amely a nap 24 órájában elérhető. Mint érdeklődő, cool-t (zenét) a magam részéről sokat tanultam az internetről Finnországban és a Mailkontakt az otthoniakkal semmilyen problémát nem jelentett, és ráadásul olcsó. Késő este is, amikor már az autóbuszok nem közlekednek, gyakran a Computerpools közreműködésével tudok ellenállni a hidegnek és az unalomnak.

Az első napokban azonnal be kell jelentkezni a TAMY-nál, mert a multifunkcionális hallgatói kártya nélkül semmi nem megy, és a kedvezmények nagyvonalúak. Ezt követően feltétlenül be kell szerzni egy Login-t és egy Flexinkey-t annak érdekében, hogy a Computerpools-t használni tudjuk, mert így tudja az ember a kulturálisan sokkolt egzisztenciáját az első napokban valójában elviselhetővé tenni.

Tipp: A bevezető egyetemi programokat feltétlenül végig kell csinálni, és közben a tutor (diáksegítő) kezét fogni! Az étkezés egyhangú, de olcsó. A finn konyha a burgonya összes felhasználási lehetőségét megpróbálja (nem, semmilyen hasáburgonya-ceeps) és semmi feltét mellett. Számomra nagyon kellemes percek voltak élelmiszer-esztéta barátaimat Olaszországból és Franciországból a Sichekeln fogyasztásnál – okkal nagyon szerencsétlennek érezték magukat – megfigyelni. Lehet különböző árú ételek közül választani, a normális diáklöncs két euróba kerül. Alternatívaként választani lehet drágább Fas-food-restaurants (az étterem ajánlata) közül mindenesetre az ételben egy nagymennyiségű All-you-can-eat-tápszer darab található, amelyet az ember a pizzához szívesen fogyaszt.

Tipp: A főépületben és az Attila-épületben eltérő ételt szervíroznak, vagyis egy kicsit lehet választani.

A tanulmányok

A kurzus minősége erősen eltérő. Mi szerencsére az összes előadást és szemináriumot könnyebbnek éreztük, mint Németországban. Az ember mindjárt megérti, hogy miért számít értékesnek a német diploma. Én mindenestre szürke diák voltam, vagyis a stúdiumokban messze előre jártam. Elvileg érvényesül az a gyakorlat, hogy nagyon kevés előadást tartanak, és kevés a gyakorlatok és a szemináriumok száma is. A pontok nagyobb részét az esszék és a zárthelyi dolgozatok alapján adják, amelyek viszont nagyon időigényesek. Amint már említettem, a kommunikáció a professzorokkal nagyon egyszerű, de különösen fontos is. Ez a kommunikáció minden további nélkül történhet az E-mail felhasználásával.

Az embernek mindenestre időben kell arról tájékozódnia, hogy miként működik a rendszer, és melyek azok a tanszékek, amelyek esetében a rendszer háttérbe szorul az időbeosztás fontosságához viszonyítva – ez azonban számomra titok maradt. Számos kurzus megkezdődik szeptember derekán és két hét múlva abbamarad, vagyis fontos jól odafigyelni a bevezető előadásokra és más programokra. A hallgatónak jól meg kell terveznie, hogy itt milyen látszatot akar kelteni, és milyen tanulmányi okmányokat kíván összegyűjteni, mert – amint arra már utaltam – relatíve egyszerű egy jó érdemjegyet elérni, de csak akkor, ha az ember rendelkezik egyenértékűen külföldi bónuszokkal. A TAMY és a külügyi hivatal azonban bájosan és elragadóan segítőkész.

Tipp: Feltétlenül látogatni kell az igen fárasztó szupermedia kurzusokat. Ezek a külföldi diákok irányában extra módon nyitottak, és sokat lehet tanulni az interneten keresztül. Feltétlenül gondoskodni kell egy Hypermedia-Lab hozzáféréséről, amelyen a komputer technika egész világa ingyen megjelenik, ráadásul jó tanácsokat is nyújt.

Do's and Dont's (Cselekedni és kitartani)

Never give up! Fel a fejjel akkor is, ha a nyak pocsékul néz ki. Nem szabad idő előtt hazautazni. Kitartani, mert ez meghozza gyümölcsét. Biztos lesz valamikor olyan, amikor Finnországban is valóban világos lesz. Finnország nehéz, de kibírható.

A finn társadalomra nagy mértékben jellemző a matriarchátus, azaz valamennyi döntési pozícióban nőt lehet találni. A flörtöléstől az üzletig a nők dominálnak Finnországban, amely összességében szokatlan szituációkhoz vezet.

A finnek szeretik a kávé, a tangót (nem vicc) és a nehezen feldolgozható irodalmat. A finn társadalomról szóló egyetemi bevezető kurzusok megkönnyítik néhány szokatlan bohókás jelenség megértését.

Oktatásügy

Finnország

A szabadidős lehetőségeket illetően Tampere többet kínál, mint elegendőt, és az esti szórakozás sem probléma. Szauna- és Bombshelter-partik, ivórállik a belvárosban, mottó-rendezvények a Pubs-okban, rendezvények a különböző szakmai egyesületekben (ezeket a rendezvényeket olykor egy uniformisban is meg lehet tekinteni....) és mindenekelőtt a *Vapuu* május 1-én – ezek a valódi Highlights-ek (nagy fényességek). Figyelem: az ittas finnek veszélyesek. Itt tehát az ultimatív túlélési tipp a férfiak számára a következő: csendben maradni és elkerülni, amennyiben a közelében egy ittas finn feltűnik, a köztiszteletre sem reagálni, és csak barátokkal a háttérben belekezdni valamilyen vitába.

Világos az, hogy valakinek a tartózkodása alatt legalább egy alkalommal a szauna után be kell ugrania a jeges tóba, vagy a tengerbe. Akinek van szorgalma ahhoz, hogy a finnekkel kapcsolatot építsen ki, az nem túl soká rájön: egy idő után ez elég jól működik, és az ember akkor is találhat barátokat a mindennapjaihoz, ha akarja, vagy ha nem. Akinek ez zavaró, annak célszerű egy másik nemzetközi csoportba bekapcsolódni. Az én kedvenc lokálom a Café Európa volt, a név egy sajátos programot is jelent és jó DJ's kapható (üdvözlés DJ Cliff-nek).

Számomra Finnország egy nagyszerű élmény és tapasztalat volt, sokat tanultam a világról és magamról, itt lettem felnőtt. Ugyanakkor az embernek tisztában kell lennie azzal, hogy Finnország egy raues (érdes) ország, és az embernek keménykötésűnek kell lennie ahhoz, hogy itt a körülményekkel kijöjjön. Mindenesetre több külföldi diák meghosszabbította a tartózkodását. Aki egy nagyszerű kalandot át akar élni Európa periferiáján, annak Finnországot teljes szívből melegen lehet ajánlani.

Szakmai továbbképzés

SZAKMAI FELNŐTTKÉPZÉS

Bevezetés

A rugalmas oktatási rendszernek köszönhetően a felnőttek számára éppúgy biztosítottak ugyanazok a szakmai vizsgalehetőségek, mint a fiatalság számára. Ezen kívül a hosszabb és rövidebb ideig tartó továbbképzési lehetőségek széles választéka is rendelkezésükre áll.

A felnőttek számára meg van a lehetőség arra, hogy tanulmányaikat életkörülményeikkel egyeztessék és esetleg munkájukat is a képzésükhöz igazítsák. A mindennapi oktatás mellett számos lehetőség adódik esti, vagy hétvégi tanulásra is, éppúgy, mint a levelezős képzésre. Egyre rendszeresebbé válik, az úgynevezett többformájú oktatás, melynél az iskolai oktatás önálló otthoni, vagy munkahelyi tanulmányokkal párosul.

Felnőttképzést a szokásos szakképző intézményeken kívül, felnőttképzésre szakosodott intézményekben is tartanak, pl. szakmai felnőttképző központokban és szakmai oktatóhelyeken. Finnországban működik néhány, szakmai távoktatással foglalkozó iskola is. A felnőttek szakmai képzésüket magántanulmányok formájában, vagy tanulmányi szerződés keretében végezhetik.

A felnőttképzés esetében nincs közös felvételi rendszer, mint a fiatalok esetében, hanem közvetlenül az oktatási intézménynél lehet pályázni. Tehát a jelentkezőket országosan egységes felvételi követelmények alapján válogatják ki. A képzések felvételi követelményeiről a képző intézmények szabadon döntenek. A munkanélküliek, valamint az egészségügyi okokból pályát változtatók számára a foglalkoztatáspolitikai keretében szakmai képzéseket kínálnak, ez az úgynevezett munkaerőképzés. Ezen személyek számára szakmai felnőttképzési központokban, vagy oktatási intézményekben biztosítanak képzést.

Különböző munkaadó is szervez az alkalmazottak számára munkahelyi oktatást. Sok munkaadó támogatja a dolgozók képzését, anyagi hozzájárulással, vagy szabadidő biztosításával.

Képzések, melyek vizsgával zárulnak

A felnőttek szakmai alapismereteiket többéves vizsgával végződő képzés keretében is elsajátíthatják, mely célrendszerében megegyezik az ifjúság képzésével. Lehetőség van szakmai orientáltságú alapfokú tanfolyamok végzésére is, melyek későbbi képzés alapjául szolgálnak. A különböző oktatási intézmények felnőttképzései, valamint tanulmányi szerződések alapján is szerveznek vizsgával végződő képzéseket.

Ezen kívül a szakmai képző intézmények magántanulóként, munkatapasztalattal rendelkező 25 év feletti felnőtteket is felvesznek. Vizsgákat tesznek le, és munkahelyi gyakorlaton vesznek részt.

Alapképzések felnőttek számára

A szakmai képző intézmények egyes felnőttképzéssel foglalkozó területen kínálnak vizsgával záruló képzéseket. Ezekon a tanfolyamokon a minimális életkor 20 év, a 25 év felettiak viszont előnyt élveznek.

Próbálkozások folynak a felnőttoktatás számára különböző alternatívák, kifejezetten a felnőttek számára történő képzési formák kialakítására. A tanterveket a felnőttképzés körülményeihez igazítják. A felnőttektől nem ugyanazt a teljesítményt várják el, mint a fiataloktól. A tanulók képzésük tempóját maguk határozhatják meg és a vizsga megszerzéséhez felhasználhatják a különböző helyi sajátosságokat és a munkájuk során szerzett tudást, tapasztalatot is. Egyéni tanulókká is válhatnak, akik saját egyéni tanrend alapján tanulnak. Azonban általában csoportokban folyik a képzés, és közösen fejezik be tanulmányaikat. Az előképzettséget és az önálló tanulmányi részt beszámítva a képzési idő általában rövidebb, mint az első szakmát megszerző fiatalok esetében, kivéve az esti iskolákat.

Továbbképzés

Továbbképzést indítanak a továbbképző intézmények tanfolyamain, amit tanulmányi szerződés keretében is igénybe lehet venni. Továbbképzéssel a szakmai szint fenntartását és fejlesztését lehet elérni, ezen kívül a magasabb szakmai szintű feladatok elvégzésére szereznek kompetenciát.

Továbbképző tanfolyamok

Azok számára szerveznek továbbképző tanfolyamokat, akik már rendelkeznek szakmai végzettséggel és tapasztalattal, vagy több éves munkatapasztalattal. A képzés általában fél-egy évig tart. Egyes továbbképző tanfolyamok elmélyültebb szakmai tudást is közvetítenek.

A továbbképző tanfolyamokon az oktatás napközben, este, vagy levelező formában történik. A képzések választéka a tanulók és a munkaerőpiac igényei szerint változik. Az egyes tanfolyamokon a munkateljesítmény növelésére, vezetési ismeretekre, adatechnikára és a szakterület egyedi feladataira készítik fel a tanulókat.

Foglalkoztatáspolitikai felnőttképzés

Finnországban foglalkoztatáspolitikai képzés, un. munkaerőképzés létezik csaknem minden szakterületen. A fő cél a tanulók munka világába való integrálása. A munkaerőképzés részben azon a szakközépiskolai és szakmunkásképző szinten történik, mint az egyéb szakmai képzés Finnországban. A továbbképzést a munkaügyi központok jelentős részben finanszírozzák.

A munkaerőképzés túlnyomó többségben nappali formában zajlik, a szakmai felnőttképző központokban, de a munkaügyi kirendeltségek más képző intézményeknél is szervezhetnek kurzusokat. A munkaerőképzésre a rugalmasság és individualitás éppúgy jellemző, mint az egyéb felnőttképzési területen.

Pályázás és kiválasztási módszerek

A munkaerőpiaci képzésre a jelentkezés a munkaügyi kirendeltségeken történik, ahol kiválasztják a tanulókat. Mindenekelőtt a képzés szükségességét, és a pályázó hajlandóságát veszik figyelembe, a munkanélküliek, vagy a munkanélküliséggel fenyegetettek előnyt élveznek. Jelentkezhetnek olyan munkavállalók akik pl. egészségügyi okokból szakmájukat változtatni akarják, vagy szakmai hozzáértésük fejlesztéséhez és szinten tartásához ez elengedhetetlenül szükséges.

A felnőttképzés fejlesztése

Finnországban a felnőttképzést a képzés folyamatosságának elve alapján fejlesztik. A kísérleti projektek során rugalmas képzési megoldásokat próbálnak kialakítani. Ezek a projektek a a távoktatás, az elektronikus médiák használatának, a képző intézmények együttműködésének, valamint a tanulmányok folyamatának és értékelésének a fejlesztésére irányulnak. A felnőttképzés területén az információs és tanácsadó tevékenység folyamatos javítása, fejlesztése a cél, megfelelő országos EDV rendszeren keresztül. Fontosnak tartják a felnőttoktatásban részt vevő tanárok továbbképzését és a megfelelő oktatási anyag folyamatos fejlesztését.

Hosszú távú cél olyan „állampolgári tanulmányi könyv” bevezetése, melyet az egyén egész életében megőriz, és amelybe bejegyzik az élete során megszerzett végzettségeit. A tanulók ezzel a különböző intézményekben szerzett képzettséget sokoldalúan tudják hasznosítani.

*A felnőttképzés struktúrája
és képzési kínálatai,
támogatások és képzőintézmények*

A felnőttképzés struktúrája és támogatása

Az általános és a szakmai alapképzés valamennyi (...) formája – az általános és a szakmai képzésekben egyaránt – a felnőttek rendelkezésére áll. Emellett a szakmai felnőttképzés keretében adottak a lehetőségek olyan **magasabb szakmai képzettség megszerzéséhez** valamint **speciális szakképzettség megszerzéséhez**, amelyeket nyilvános vizsgák keretében a gyakorlati és az elméleti szakmai felkészítés keretében egyaránt el lehet érni.

(....)

A felnőttek azokban az intézményekben is folytathatják tanulmányaikat, amelyek egyidejűleg fiatalokat is képeznek, de emellett rendelkezésre állnak a speciálisan felnőttek számára működtetett képző intézetek is. A képzés a szakmai – és az általános műveltségi anyagot egyformán tartalmazza, a két szakterület közötti határok mind jelentéktelenebbek lesznek. A legtöbb esetben ugyanaz az intézet az általános és a szakmai felnőttképzés lehetőségét egyaránt kínálja.

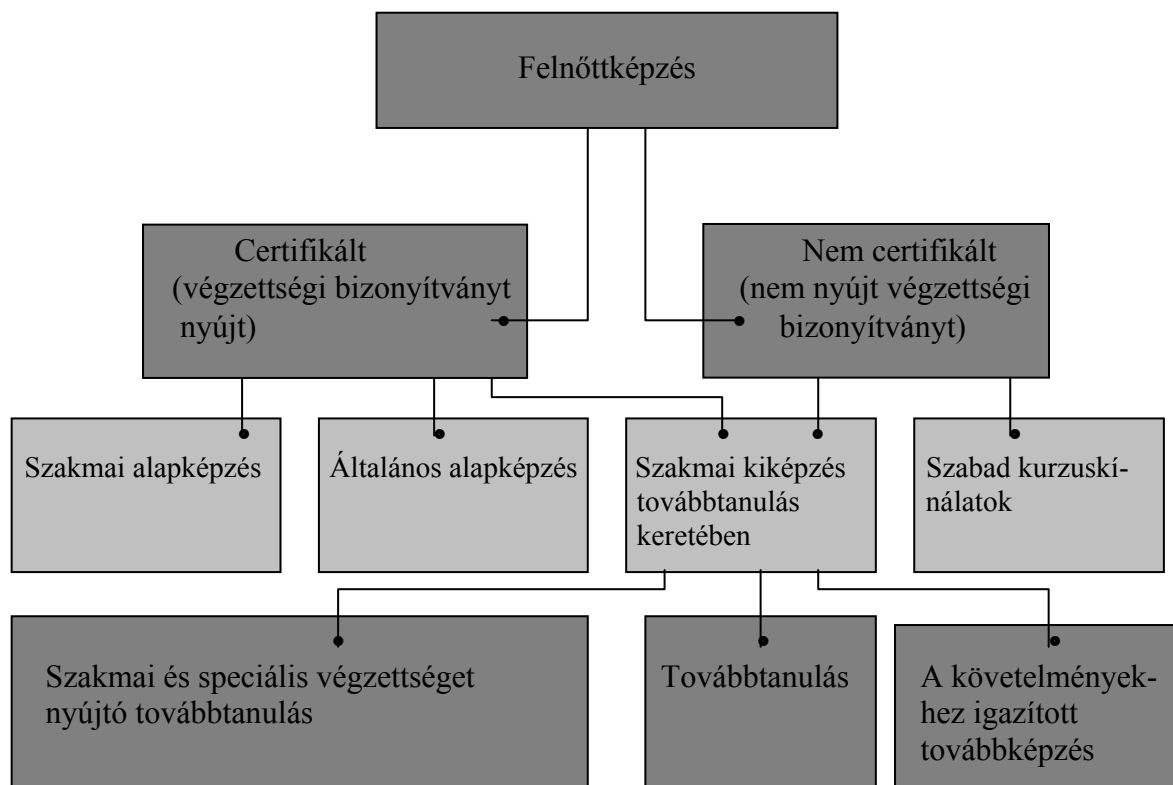
A felnőttképzés kínálatai egyaránt szolgálják egy meghatározott elismert képzettség, illetve végzettség megszerzését, de szabad és nyitott kurzuskínálatként is rendelkezésre állnak. (...)

A felnőttképzés évente megjelenő jegyzéke részletesen felsorolja a felnőttek számára kínált képzési lehetőségek listáját. A fiatalokhoz hasonlóan a felnőtteknek is alig kerül költségbe a képzés. Az a felnőtt, aki egy szabadon választott szakmai alapképzésben kíván résztvenni, hasonló **állami segítséget** vehet igénybe, mint a fiatalok. A felnőttek például a fiatalokhoz hasonlóan megpályázhatnak képzési hozzájárulást is.

(.....)

A képzésben résztvevő személy maga dönti el – személyes céljaitól függően – hogy általános, vagy szakmai felnőttképzésben szándékozik-e tanulmányokat folytatni. Az **általános felnőttképzés** két részre tagozódik: az általános alapképzésre (a kötelező iskola, vagy a felső középfokú iskola tananyagával), és szabad kurzuskínálatra (a nem tankötelezettség szerint tagozódó képzési kínálatok szociális, vagy általános műveltségi tartalommal a szabadidő kulturált eltöltése, a személyes önfejlődés, vagy az állampolgári nevelés témaköreiben). A **szakmai felnőttképzés** szakmai alapképzésre és a továbbtanulás keretében abszolvált szakmai képzésre tagozódik. Az alapképzés eredményes elvégzése bizonyítvány elnyerésével jár, amely egy szakmai képzettséget igazol. A továbbtanulás keretében folytatott következő képzés elsősorban nem certifikált (bizonyítványt nyújtó) képzési forma. Ez a képzés csupán egy elismert képzettség elérésének előkészítésére használható, például amennyiben egy olyan felnőtt, aki a szakma gyakorlása során már meghatározott felkészültséget elért, és ezt egy nyilvános vizsgán való részvétellel kívánja elismertetni, ennek érdekében a továbbtanulás jellegű képzés meghatározott területét hasznosíthatja. (...)

A felnőttképzés rendszere

Forrás: Finnisches Zentralamt für Unterrichtswesen

Képzési kínálatok felnőttek számára

Szakmai felnőttképzés

Az önkéntes szakmai felnőttképzés az érdeklődők számára lehetőséget kínál egyéni szakmai felkészültségük javításához. A képzés háromszorosán tagolt: a **szakmai alapképzés** mellett (amely elismert végzettséghez vezet) a (általános) **továbbképzés** és a (konkrét) **követelményekhez igazított továbbképzés** lehetőségét is kínálja. A képzés oktatási intézményekben történik, a résztvevők közvetlenül ott jelentkezhetnek. Az ilyen jellegű képzéseken való részvétel ösztönzését a képzési hozzájárulás és a tanulmányi szabadság igénybe vételének lehetősége szolgálja.

(.....)

■ Szakmai végzettségek

1994-ben lépett életbe a szakmai végzettséget, képzettséget rögzítő törvény. Ez a törvény – egyebek között – lehetővé teszi a felnőttek számára a szakképzettségük rögzítése céljából a **részvétel egy nyilvános vizsgán**, függetlenül attól, hogy felkészültségüket (kompetenciájukat) milyen módon szereztek. (...)

A nyilvános vizsgán való részvétel a felkészítő kurzusok előzetes látogatása nélkül is lehetséges. A legtöbb felnőtt azonban mielőtt a vizsgára bejelentkezne, igénybe vesz egy felkészítő kurzust. A felkészítő tanfolyamok a nemzeti kerettervek, vagy az egyes képző intézmények tantervei alapján működnek. A képzésben résztvevő személyek tanáraikkal egyenként kidolgozzák a személyes programjukat, amely alkalmazkodik az individuális képzési igényükhöz.

(.....)

Általános felnőttképzés és szabad kurzuskínálatok

Az általános felnőttképzés a felnőttek felső iskoláiban történik, ahol leggyakrabban kerül sor a bizonyítvánnyal végződő tanulmányok felkínálására; valamint azokban az intézményekben, amelyek a különböző kurzus kínálatokkal állnak rendelkezésre. A felnőtt felsőiskolák a kereső lakkosság számára felkínálják annak lehetőségét, hogy a kötelező iskolájukat, valamint a felsőiskolai tanulmányaikat befejezzék. A teljes népesség összességében növekvő képzettségi szintje az utóbbi években oda vezetett, hogy mind több felnőtt abszolválja a felsőiskola oktatási programját, miközben a kötelező iskolák felnőtt oktatási programjain résztvevők száma csökken.

A szabad kurzuskínálatokkal a felnőttképzési központok, a népoktatási központok, a különböző szervezetek és szövetségek által működtetett oktatási- és képzési egyesületek, a testnevelési központok és a nyári egyetemek állnak rendelkezésre.

A különböző szabad kurzusok tananyaga a felnőttek számára lehetőséget kínál általános műveltségük növeléséhez, valamint különböző kognitív és állampolgári képességek és készségek elsajátításához, továbbá olyan gyakorlati ismeretek és készségek megtanulásához, amelyek a mindennapi életben hasznosulnak. Ezeknek a kurzuskínálatoknak pontos célja a felnőttek aktivizálása a társadalom mindennapi életében, az ehhez szükséges olyan képességek és készségek kifejlesztése, amelyek például a szövetségekben, az egyesületi munkában hasznosulnak, a személyes képviselők eredményes ellátásának érdekében. (...)

Felnőttképzés felsőoktatási szinten

A fiatalok és a felnőttek számára egyaránt biztosítottak a jogok valamely studium elvégzéséhez egy felsőoktatási intézményben. A felsőoktatásban tanulmányaikat megkezdők közel egyötöde hagyományosan és sajátosan 25 évnél idősebb. A felsőoktatási intézmények emellett a változó követelményekhez való alkalmazkodást szolgáló továbbképzéseket és távoktatási tanfolyamokat kínálnak a felnőttek számára.

A távoktatás a felnőttek számára felkínálja annak lehetőségét, hogy életkori korlátozás nélkül és az előképzettségtől függetlenül olyan felsőoktatási intézményi képzésben tudjanak résztvenni, amely a szabályos rövid tanulmányi idejű studiumoknak felel meg. Az abszolvált vizsgák az egyetemi vizsgákkal egyenértékűek és egyetemi, főiskolai végzettségnél vizsgarészként beszámítanak.

(.....)

A távoktatási kínálatok nagyjából társadalomtudományi, művészeti és neveléstudományi területeket fognak át, a legutóbbi években azonban növekvő szerepet kapnak a műszaki, természettudományi és kereskedelmi tanulmányok.

(.....)

Képzéstámogatás felnőttek számára

A finanszírozandó képzés formájától függően variálódnak a támogatások finanszírozási forrásai és formái.

A felnőttek támogatása a képzés formája szerint

A képzés formája	A támogatás forrása	A támogatás formája
Önkéntes felnőttképzés	Állam, munkaadó, község, a képzésben résztvevő, állami társadalombiztosítás	Állami tanulói képzési segély, pénzbéli képzéstámogatás, elbocsátottak speciális támogatása, tanonctámogatás
Munka melletti tanulás	Munkaadó	Bér / fizetés, napidíj
Foglalkoztatáspolitikai képzési intézkedések	Állam, munkaadó, munkavállaló	Képzéstámogatás a foglalkoztatáspolitikai oktatási programokhoz, a munkaerőpiaci esélyt javító támogatások, elbocsátottak speciális támogatása
A szakmai reinteegrálódást szolgáló képzési programok	Állami társadalombiztosítás, privat biztosító társaságok	Reintegrálódási segély, reintegrálódási pénztámogatás, a biztosító társaságok, vagy a biztosítási szektor központjának pénztámogatása a reintegrálódást szolgáló képzésekhez

Forrás: STAATLICHE SOZIALVERSICHERUNG

■ Támogatások (segélyek) az önkéntes képzéshez

Az önkéntes képzést szolgáló különböző anyagi segítségek ösztönzésül szolgálnak az egyéni képzettség önálló tovább bővítéséhez. Ezzel kapcsolatban az első helyen a tanulókat, a felsőoktatási hallgatókat és a képzés résztvevőit segítő állami támogatások állnak, amelyek két részre tagozódnak: azok mellett a képzéstámogatások mellett, amelyeket minden fiatal tanuló és hallgató megpályázhat, működnek speciális támogatási formák is, amelyek kizárólag a felnőtt tanulók, illetve hallgatók számára nyújthatók. Ez a támogatás csak kétéves futamidővel történhet, igényjogosultak azok a 30-54 évesek, akik az utóbbi öt év során semmilyen teljesidejű képzésben nem vettek részt. A képzéstámogatás két formáját egyidejűleg nem lehet igénybe venni.

A felnőttképzési támogatás magába foglalja a **képzési hozzájárulást, a lakástámogatást**, valamint a **visszafizetendő képzési kölcsönt**. A képzési hozzájárulás kiszámítása (jelenleg havonta 1540-től 2800 FIM), a képzésben résztvevő felvétel előtti jövedelme alapján történik*. A lakástámogatás a lakbérköltség 67 %-át fedezi, ugyanakkor nem lépheti túl a 134-től 854 FIM felső határát. Az államilag szavatolt képzési kölcsön a piaci kamat szerint havi 1800 FIM-ig szavatolt.

A felnőttek számára nyújtott állami képzési segély mellett a különböző oktatásban résztvevők egy speciális képzési támogatásban, valamint az elbocsátottak különleges segélyében is részesülnek.

Ezeknek a támogatásoknak az összege nem visszafizetendő. Az u.n. „képzési pénz” csak akkor szavatolt, ha foglalkoztatási viszony áll fenn. Az elbocsátottak különleges segélye azoknak a munkavállalóknak biztosított, akik munkahelyüket gazdasági, vagy üzemi okok miatt veszítették el. Mind a képzési pénz, mind a speciális segély a munkaadót terheli.

Az alkalmazotti viszonyban álló (függő) keresők számára biztosított a **tanulmányi szabadság** igénybevételeének lehetősége. Az érintett személyek a munkaadó részéről a képzés időtartama alatt szakmai feladataik végzése alól mentesítést kapnak. Amennyiben egy munkavállaló legalább egy évig megszakítás nélkül ugyanannál a munkaadónál teljes munkaidőben foglalkoztatott, akkor jogosult egy olyan tanulmányi szabadság megpályázására, amelynek időtartama ötéves időre vonatkoztatva nem lehet több 24 hónapnál. A munkaadó jogosult arra, hogy a tanulmányi szabadság megkezdésének időpontját egy alkalommal maximum hat hónappal későbbre tegye, amennyiben látható az, hogy a tanulmányi szabadság biztosítása az eredeti időpontban az illető számára jelentős üzleti hátrányt okoz. A kisvállalkozók jogosultak a tanulmányi szabadság időpontját többször módosítani.

* Egy euró értéke = 5,95 finn márka – 2002.január 1.-i állapot
Forrás: : CEDEFOP (Hrsg.): Das Berufsbildungssystem in Finnland, 1. Auflage
1998, S. 74-82, 91-97, 105.

■ A tanoncképzés támogatása

A tanoncok a munkahelyen végzett szakmai képzés időtartamára olyan fizetést kapnak, amely legkevesebb annyi lehet, amennyiben az érintett szektorban a gyakorlaton résztvevők számára a kollektív szerződésben megállapítottak. Az elméleti képzés időtartamára a tanoncok annyi támogatás igénybevételére jogosultak, amennyi az önkéntes képzésben résztvevők számára szavatolt: napidíj, családi pótlék, valamint az utazások, az ellátás és a szállás költségének visszatérítése.

■ A munka melletti képzés támogatása

A munka melletti képzést a munkaadó finanszírozza. Ez magába foglalja a képzés költségét, valamint a munkavállaló fizetését és napidíját a képzés időtartamára. Ebből következően a munkaadó visszatéríti a munkavállalónak a képzéssel kapcsolatos kiegészítő költségeit.

■ A foglalkoztatás-politikát szolgáló képzések támogatása

A foglalkoztatáspolitikai célokat szolgáló felnőttképzés támogatása egy olyan alapösszegeből áll, amely a szállás és az ellátás költségeinek visszatérítésével egészül ki. A családos résztvevők emellett családi pótlékra is jogosultak. Az alapfizetés mértéke – amelyet a szakszervezetek munkanélküliségi pénztárai finanszíroznak - a legutóbbi fizetésnek megfelelően alakul. Emellett a munkaügyi hivatalok igény esetén visszatérítik az útiköltséget, valamint az egyéb fellépő költségeket. Azok a résztvevők, akik nem jogosultak munkanélküliségi támogatás igénybevételére, egy olyan segítyt kapnak, amelynek célja esélyeik javítása a munkaerőpiacon.

■ A szakmai reintegrálódást segítő képzési támogatások

A szakmai reintegrálódást szolgáló képzési támogatások olyan személyek számára állnak rendelkezésre, akiknek munkaképessége és keresőképessége betegség vagy rokkantság miatt jelentősen korlátozott, és akiknek munkaképességét ugyanakkor egy megfelelő képzés javíthatja. A támogatás egy reintegrálódási segélyből, valamint egy olyan költség-visszatérítésből áll, amely a képzési, valamint az útiköltséget és a speciális segédeszközöket biztosító kiadásokból tevődik össze.

(.....)

Képzési intézmények és a felnőttképzés tartalma

A képzési és a szakképzési lehetőségeket az iskolarendszer felnőttek számára működtetett intézményei, a felnőttek speciális képzési intézményei, a privát oktatásszervezők, valamint a munkahelyek teszik lehetővé.

Finnországban a felnőttek képzését szolgáló intézmények igen széles hálózata áll rendelkezésre. Összesen több, mint ezer ilyen intézmény működik, amelyeket vagy az Oktatási Minisztérium működtet, vagy mások fenntartásában támogat. Az intézmények közel fele fiatalokat és felnőtteket egyaránt képez, a további része kizárólag a felnőttképzést szolgálja.

(.....)

A felnőttképzést szolgáló képző intézmények több, mint fele **szakmai intézményben** működik. Ehhez tartoznak a szakmai felnőttképzési központok, a többnyire a munkaadók által működtetett szakmai átképzési központok, valamint azok a szakképzési intézmények, amelyekben elsősorban fiatalok tanulnak.

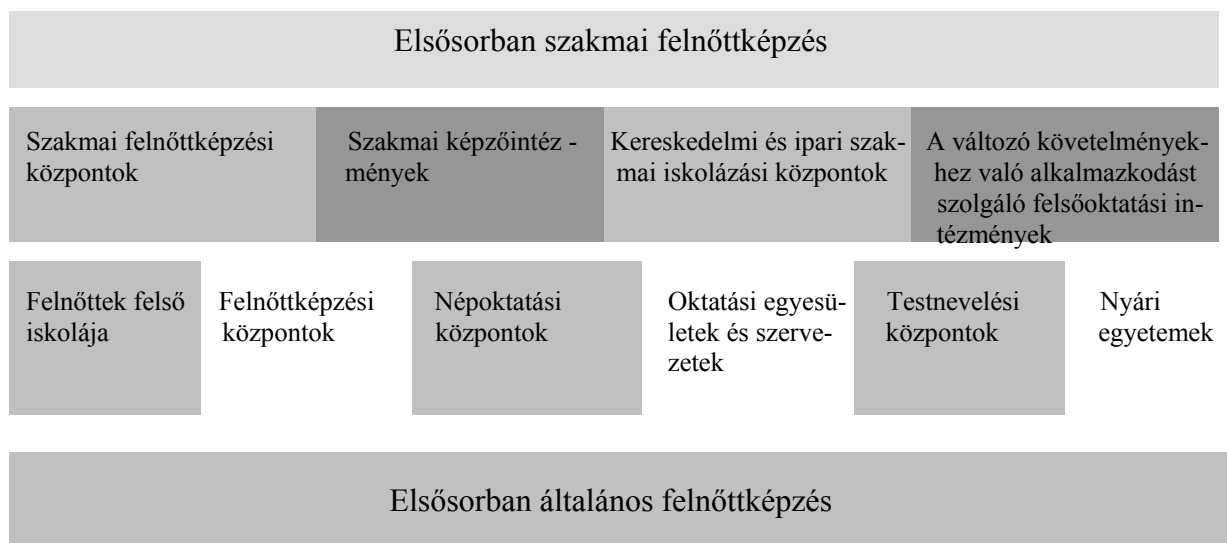
Azoknak a szakmai felnőttképzési központoknak a fenntartói, amelyek a nagyobb városokban működnek, és önfinanszírozásukat a költségtérítéses képzési szolgáltatásokból biztosítják, zömében a községek. Ezek a központok mindenekelőtt önkéntes képzési lehetőségeket és foglalkoztatáspolitikai szempontból támogatott formákat kínálnak, és az összes olyan szakmai felnőttképzés mintegy feléért felelősek, melyekre a különböző képző intézményekben kerül sor. A felelősség másik fele azokat a képző intézményeket terheli, amelyekben elsősorban fiatalok tanulnak.

Az általános felnőttképzés nagyrészt azokban az intézményekben történik, amelyek szabad kurzuskínálatokkal állnak rendelkezésre. A felnőttképzési központok általában általánosan képző kurzusokat kínálnak, olykor azonban lehetőség nyílik az új követelményekhez való alkalmazkodást szolgáló rövid továbbképzések igénybevételére is. Felnőttoktatási központok az egész országban működnek, fenntartóik legtöbb esetben a községek. A központok kínálata erősen irányul a helyi képzési igényekre, és hangsúlyosan nagy szerepet kapnak a művészeti jellegű képzések, a gyakorlati készségek gazdagítását, valamint az újabb idegen nyelvek elsajátítását szolgáló formák. Speciális felvételi előfeltételek nincsenek: a képzés lehetősége minden polgár számára egyformán nyitva áll. A központok munkáját részben a kurzusok díjaiból finanszírozzák.

A népoktatási központok privát internátusi iskolák. A fiatalok és a felnőttek hosszabb idejű szakmai képzését szolgáló formák adják a kínálat nagyjából egyharmadát. A népoktatási központokban mindenekelőtt olyan feladatokra készítenek fel, mint az animátor munka, vagy a szabadidős tevékenység csoportos formáinak irányítása, valamint szakmai munkaerő felkészítése az olyan szektorokra, mint az „ügyintézés és kereskedelem” és a „szociális szolgálatok és egészségápolás”.

A különböző szervezetek és szövetségek által működtetett oktatási egyesületek tanulmányi köröket, rövid tanfolyamokat, előadásokat kínálnak. Az, hogy a kínálat általános, vagy szakmai képzést nyújt-e, a résztvevők érdeklődésétől és céljaitól függ. A kínálatot részben igényfelmérés előzi meg. A különböző formákra tekintettel az időbeni tényezőket, vagy éppen a helyiséggel kapcsolatos lehetőségeket figyelembevéve a szervezésre a nagyfokú flexibilitás jellemző.

A szakmai és általános felnőttképzés intézményei

Forrás: FINNISCHES ZENTRALAMT FÜR UNTERRICHTSWESEN

Az oktatási egyesületek – tekintettel a helyi jelenlétükre és tagszervezeteikre – a különböző képviselőket ellátó személyek képzésének jelentős részét átveszik, hasonlóan a társadalmi élet különböző területein felmerülő képzési igények kielégítéséhez. A különböző kurzusok működtetőik között találhatóak politikai pártok, szakmai szövetségek, keresztény egyesületek, illetve kulturális vagy környezetvédelmi szervezetek. A szabad kurzuskínálathoz tartoznak a testnevelési központok tanfolyamai, amelyek olyan internátussal egybekapcsolva működnek, amelyekben a vezető sportolókat képezik és edzik. A nyári egyetemek lényegében távoktatási lehetőségeket kínálnak, módot adnak a változó követelményekhez való alkalmazkodáshoz, illetve különböző informális szabadidős kurzusokat szerveznek felnőttek számára.

A kilencvenes évek elejétől gyakran találkozunk az általános és a szakmai intézmények **illetékességi területei**, ugyanis azok az intézmények, amelyekben korábban kizárólag általános képzés folyt, ma a tradicionális szakok mellett mind gyakrabban szakmai alap- vagy továbbképzést is lehetővé tesznek felnőttek számára. A szakmai képző intézmények kínálataikat visszatérően az általános felnőttképzésből alakítják ki. Ebből következően mind nehezebb világos választóvonalat húzni a felnőttek számára kínált szakmai és általános képzési formák között.

Felnőttképzés a bevándorlók számára

Annak, hogy a bevándorlók a normális szakmai képzési kínálatokat igénybe tudják venni, fontos előfeltétele a finn nyelv megfelelő ismerete, valamint a szakmai tevékenységükhöz szükséges képzettség. A különböző képzések külföldi résztvevői jogosultak valamennyi olyan támogatásra, amely a finnek számára rendelkezésre áll. (.....)

Normális esetben a külföldiek a hazai őshonos lakossággal együtt vesznek részt a szabályos oktatásban finn, vagy svéd nyelven. Néhány intézmény lehetővé tudja tenni kiegészítő korrepetációs kurzusok biztosítását, a finn illetve svéd nyelv megtanulásához, illetve rövid bevezető kurzusokat tud kínálni a külföldiek számára. Néhány esetben a külföldiek számára anyanyelvi kurzusokat is szerveznek.

Üzemi továbbképzés Európában

Uwe Grünewald és Dick Moraal, Bonn

Az egész szakmai tevékenységet végigkísérő továbbképzésnek az információs és tudásalapú társadalomban mindenki számára magától értetődőnek kell lennie. A hivatáshoz kapcsolódó szakismeretek mellett mindinkább követelménnyé válik napjainkban a korábbinál erősebb önállóság, kreativitás, alkotó készség, kommunikációs és kooperációs képesség. Csak ilyen módon tudja az egyén az esélyeit a tartós foglalkoztatáshoz és a szakmai továbbképzéshez biztosítani, és lesz képes az innovációs- és versenyképességet követelő gazdaságban felszínen maradni.

(...)

Az üzemi továbbképzés helyi értéke

Az üzemi továbbképzés az általános továbbképzés részterülete. Ez nem csak a szakmai továbbképzést foglalja magában, hanem a szakmán kívüli felnőttképzést is (pl. a felnőttek politikai és általános képzését).

(...)

Összehasonlítva az első európai továbbképzési felmérés (CVT-I) adatait az üzemi továbbképzésben való részvétel területén, Németország 85 %-kal a második helyen áll Dánia után a 12 EU tagállam közül, amelyek 1995-ben a felmérésben résztvettek.

(...)

Az üzemi továbbképzés klasszikus formái

Az európai felmérés az üzemi továbbképzés területén különbséget tesz az „szűk” értelemben vett továbbképzés (belső és külső oktatási rendezvények, tanfolyamok és szemináriumok) és a „széles” értelemben vett továbbképzési formák (pl. munkaintegrált tanulás vagy minőségi körök) között.

A továbbképzés klasszikus formái (vagyis a belső és külső továbbképzési rendezvények) állnak a középpontban az európai továbbképzési felmérés keretében rögzített mennyiségi adatok összegzésében.

(...)

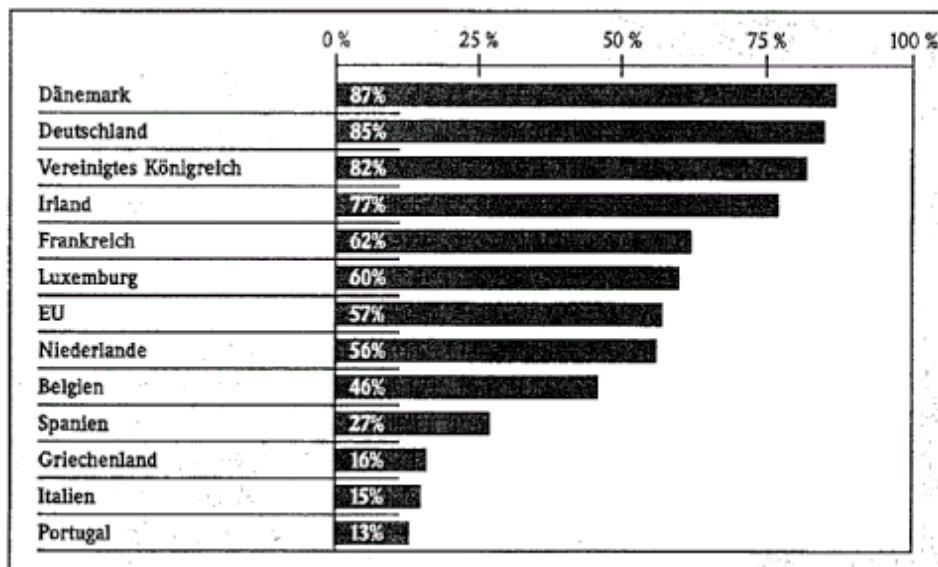
Továbbképzett vállalkozók, vállalkozási méret és gazdasági ágazat szerint

(...)

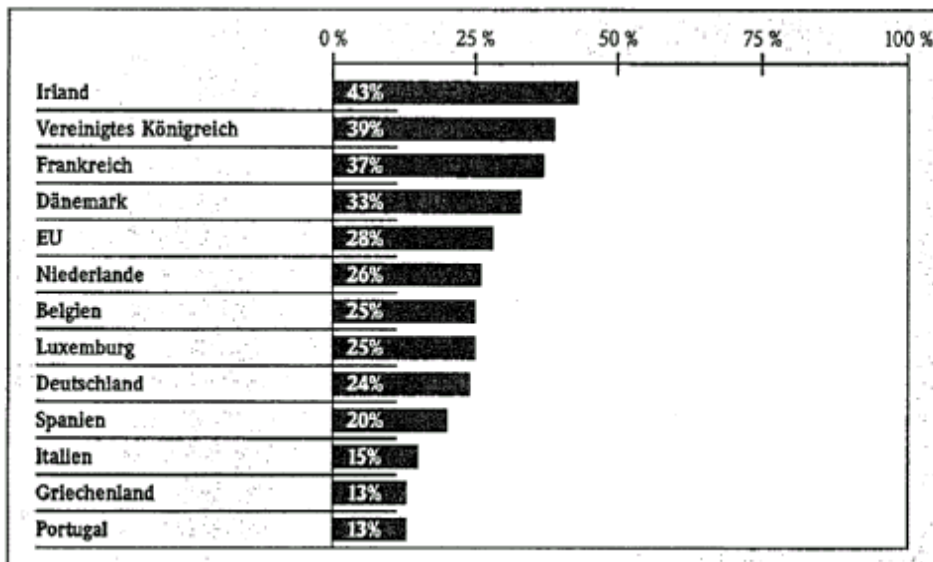
Egy pillantást vetve a többi EU tagállamra megállapíthatjuk, hogy ezeknek az államoknak a többségében láthatóan semmilyen kielégítő képzési kínálat nem áll rendelkezésre a kis- és középvállalkozások számára. Miközben az 500 főt és ennél többet foglalkoztató azon vállalkozások, amelyek számára képzéseket felkínálnak, a megkérdezett országok átlagában csak 5 %-kal vannak a németországi átlag alatt, a hiány a kisvállalkozóknál 17 %-kal magasabb. Az európai adatok azt mutatják, hogy csak Dániában (77 %), Írországban (56 %), Németországban (52 %) és Nagy-Britanniában (51 %) jellemző az, hogy a kisvállalkozások több mint a fele, (10-től 49 foglalkoztatottig) számára belső és külső tanfolyamokat vagy szemináriumokat felkínálnak. Különösen alacsony a kínálat Olaszországban 6 %, Görögországban 8%, illetve Portugáliában 10 %.

(...)

A továbbképzést folytató vállalkozások (minden formát beleértve) részaránya az EU-ban

Az oktatási rendezvények (tanfolyamok), résztvevői 100 foglalkoztatottra az EU összes vállalkozásában

Különbségek a továbbképzésben való részvételben nemek, életkor és szakmai státusz szerint

(...)

A különbségek a továbbképzési részvételben az európai adatok szerint is lényegesek. Sajnos az európai statisztikusok nem tudtak különbséget tenni a megfelelő kérdéseknél a képzetlen, a képzett munkaerő és szakmunkaerő között a kereskedelem és az ipar területén. Ennek ellenére mind a 12 EU tagállamban, amely a felmérésben résztvett, a „hivatalnokok, kereskedelmi alkalmazottak, szolgáltatók és eladók” csoportjának részvételi számaránya (amely EU átlagban = 34 %) fölötté van a „kézműipari dolgozók és családtag alkalmazottak, építményi és gépjavító szolgáltatók, valamint a montírozók és segéderők” (EU átlag = 17 %) részvételi arányának. Hét országban ez az arány több mint kétszeresével magasabb.

(...)

Az üzemi továbbképzés további formái

Már a 90-es évek közepén világos volt a szakképzési politikusok és statisztikusok számára európai szinten, hogy az üzemi továbbképzés nem határolódik le a klasszikus formákra, („belső és külső tanfolyamok és szemináriumok). Ugyanakkor tudatosult a résztvevőkben az is, hogy a kvalifikáció számára a klasszikus formák nem azonos mértékben „kemény” adatként felmérhetők, mint ez a tanfolyamok és szemináriumok esetében lehetségesnek látszik.(...) Az első európai továbbképzési felmérés keretében eldöntötték, hogy a résztvevők számát négy „további” forma esetében is rögzítik az üzemi továbbképzés vizsgálata során:

1. továbbképzés a munkahelyen,
2. továbbképzés, konferenciák, szemináriumok, Workshops stb. keretében,
3. továbbképzés a munkaerő rotáció, munkaerő csere különböző vállalatok között formájában,
4. önképző jellegű továbbképzés (távoktatás, audiovizuális segítség, komputer-támogatott tanulás).

(...)

A továbbképzés valamennyi felmért formájában Dánia az első, de legalábbis második helyen áll. Németországban mindenekelőtt a konferenciák, szemináriumok és a Workshops-ok dominálnak. Hollandiában azok a vállalkozók képviselik a legnagyobb számarányt, akik önképzést („önirányító tanulást”) kínálnak, egy olyan tanulási formát, amely az otthoni komputeren is megvalósítható. Az utolsó helyeken a dél-európai EU tagállamok állnak elsősorban Görögország, Portugália és Olaszország.

(...)

Tartalmi zárókövetkeztetések

Az üzemi továbbképzés a foglalkoztatottak alkalmazkodásának, specializálódásának, kvalifikációs potenciáljuk kibővítésének központi területe. Azoknak a keresőknek az egyharmada, akik évente résztvesznek továbbképző rendezvényeken, ezt a munkaadójuk ösztönzésére, és legalábbis a képzés részbeni finanszírozása alapján teszik. Ilyenformán az üzemi továbbképzés kiemelkedő szerepet játszik az élethosszig tartó tanulás európai koncepciójának realizálási intézményeként.